

STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY
LUTUTÓW

*Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr
Rady Gminy Lututów
z dnia*

SKŁAD ZESPOŁU AUTORSKIEGO:

mgr inż. PIOTR ULRICH

członek Okręgowej Izby Urbanistów z/s w Warszawie - WA-263

mgr inż. arch. ŁUKASZ NITECKI

mgr MAGDALENA SALWA

mgr inż. arch. PAWEŁ SKURPEL

mgr SYLWIA ADAMKIEWICZ

mgr MARCIN STRĄKOWSKI

Spis treści

I	Wprowadzenie	7
1.	Podstawa i zakres opracowania	7
2.	Rola studium w systemie planowania przestrzennego	7
3.	Materiały wejściowe	8
II	Uwarunkowania Zagospodarowania Przestrzennego	10
1.	Położenie i powiązania zewnętrzne	10
2.	Struktura funkcjonalno-przestrzenna	10
2.1.	Struktura zagospodarowania.....	10
2.2.	Stan prawny gruntów	11
2.3.	Struktura użytkowania.....	11
2.4.	Stan ład przestrzennego.....	12
2.5.	Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.....	13
3.	Zasoby i stan środowiska przyrodniczego	13
3.1.	Położenie fizycznogeograficzne i rzeźba terenu.....	13
3.2.	Budowa geologiczna	15
3.3.	Udokumentowane złoża kopalin.....	16
3.4.	Warunki hydrogeologiczne.....	17
3.5.	Sieć hydrograficzna.....	18
3.6.	Gleby.....	18
3.7.	Warunki klimatu lokalnego.....	19
3.8.	Szata roślinna.....	20
3.9.	Świat zwierząt.....	20
3.10.	Obszary i obiekty chronione	21
3.10.a.	Pomniki przyrody.....	21
3.10.b.	Użytki ekologiczne.....	22
3.11.	Zagrożenia środowiska	23
3.11.a.	Zagrożenia atmosfery.....	24
3.11.b.	Zagrożenia wód powierzchniowych i podziemnych	25
3.11.c.	Przekształcenie rzeźby terenu oraz pokrywy glebowej.....	26
3.11.d.	Zagrożenia środowiska powodowane przez hałas	27
3.11.e.	Zagrożenia powodowane oddziaływaniem elektromagnetycznym	28
3.11.f.	Obszary szczególnego zagrożenia powodzią	28
3.11.g.	Obszary naturalnych zagrożeń geologicznych	29
4.	Stan dziedzictwa kulturowego	29
4.1.	Rys historyczny	29
4.2.	Środowisko kulturowe.....	30
4.2.a.	Zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków	31
4.2.b.	Zabytki ujęte w gminnej ewidencji zabytków	31
4.2.c.	Zabytki archeologiczne	33
5.	Uwarunkowania społeczno-demograficzne	36
5.1.	Rozwój, ruch naturalny i migracje ludności.....	36
5.2.	Struktura demograficzna ludności	37
5.3.	Bezrobocie	39
5.4.	Warunki życia i poziom zamożności społeczeństwa	40
5.5.	Ochrona zdrowia i opieka społeczna	41
5.6.	Oświata.....	41
5.7.	Kultura, sport, turystyka i rekreacja	42
5.8.	Zagrożenia bezpieczeństwa publicznego	42
6.	Uwarunkowania gospodarcze	42
6.1.	Rynek pracy.....	42
6.2.	Rolnicza przestrzeń produkcyjna	44
6.3.	Leśna przestrzeń produkcyjna	45

7.	Stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej	45
7.1.	Układ komunikacyjny	45
7.1.a.	Komunikacja kołowa.....	45
7.1.b.	Szlaki turystyczne	46
7.1.c.	Komunikacja zbiorowa	47
7.2.	Infrastruktura techniczna	48
7.2.a.	Zaopatrzenie w wodę	48
7.2.b.	Kanalizacja sanitarna.....	48
7.2.c.	Zaopatrzenie w energię elektryczną	49
7.2.d.	Zaopatrzenie w gaz.....	49
7.2.e.	Zaopatrzenie w ciepło.....	49
7.2.f.	Gospodarka odpadami	50
7.2.g.	Telekomunikacja	50
8.	Potrzeby i możliwości rozwoju gminy	50
9.	Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych	51
III	Kierunki Zagospodarowania Przestrzennego	52
1.	Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów	52
1.1.	Struktura przestrzenna i kierunki zagospodarowania.....	52
1.2.	Przeznaczenie terenów	53
1.3.	Wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów	58
1.4.	Tereny wskazane do wyłączenia spod zabudowy.....	60
1.5.	Tereny zamknięte i ich strefy ochronne	60
1.6.	Wytyczne dotyczące zasad określania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego ustaleń studium w zakresie kierunków i wskaźników zagospodarowania oraz użytkowania i przeznaczenia terenów	60
2.	Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody i krajobrazu kulturowego	61
2.1.	Powierzchnia ziemi.....	62
2.2.	Wody powierzchniowe i podziemne	62
2.3.	System ekologiczny i walory krajobrazowe	63
2.4.	Zasoby surowców naturalnych.....	64
2.5.	Powietrze atmosferyczne	65
2.6.	Hałas	66
2.7.	Promieniowanie elektroenergetyczne	66
2.8.	Obszary ochrony przyrody	66
2.8.a.	Pomniki przyrody.....	66
2.8.b.	Użytki ekologiczne.....	67
3.	Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.....	67
3.1.	Rolnicza przestrzeń produkcyjna	67
3.1.a.	Tereny rolne	67
3.1.b.	Tereny trwałych użytków zielonych i zadrzewień	68
3.2.	Leśna przestrzeń produkcyjna	69
3.2.a.	Tereny leśne	69
3.2.b.	Tereny przeznaczone do zalesienia	70
4.	Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	71
4.1.	Cele i przedmiot ochrony	71
4.1.a.	Zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków.....	72
4.1.b.	Zabytki ujęte w gminnej ewidencji zabytków	73
4.1.c.	Zabytki archeologiczne	73
4.1.d.	Strefa ochrony konserwatorskiej zabytków archeologicznych	73
5.	Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej.....	74
5.1.	Układ komunikacyjny	74
5.1.a.	Układ drogowy.....	74
5.1.b.	Szlaki turystyczne	75

5.1.c.	Komunikacja zbiorowa	76
5.1.d.	Parkowanie	76
5.2.	Infrastruktura techniczna	77
5.2.a.	Zaopatrzenie w wodę	77
5.2.b.	Kanalizacja sanitarna	77
5.2.c.	Kanalizacja deszczowa	78
5.2.d.	Zaopatrzenie w energię elektryczną	78
5.2.e.	Zaopatrzenie w gaz	79
5.2.f.	Zaopatrzenie w ciepło	79
5.2.g.	Gospodarka odpadami	80
5.2.h.	Telekomunikacja	81
6.	Obszary problemowe	81
6.1.	Obszar planowanej eksploatacji złoża „Złoczew”	81
6.2.	Obszary szczególnego zagrożenia powodzią	81
6.3.	Osuwanie się mas ziemnych	82
6.4.	Obszary wymagające przekształceń i rehabilitacji	82
6.5.	Obszary wymagające rekultywacji	82
7.	Polityka planistyczna	82
7.1.	Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	82
7.2.	Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości	83
7.3.	Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m ²	83
7.4.	Obszary przestrzeni publicznej	83
7.5.	Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego	84
8.	Kierunki zabezpieczenia wymogów obronności i ochrony cywilnej	84
IV	Podsumowanie	85
1.	Polityka funkcjonalno-przestrzenna	85
2.	Objaśnienie zmian w nowym opracowaniu w stosunku do poprzedniej edycji studium	86
3.	Wpływ uwarunkowań na ustalenie kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego	87
4.	Interpretacja zapisów i ustaleń studium	88
5.	Uzasadnienie przyjętych rozwiązań i synteza ustaleń projektu studium	88

I Wprowadzenie

1. Podstawa i zakres opracowania

Podstawą formalną do opracowania niniejszej edycji studium jest Uchwała Nr X/71/2011 Rady Gminy w Lututowie z dnia 29 grudnia 2011 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Lututów. Celem jest aktualizacja ustaleń studium w związku z wnioskami ze zgłoszonymi wnioskami oraz dostosowanie go do obecnego porządku prawnego.

Zakres i tryb opracowania określają przepisy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012 r. poz. 647.) oraz rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118, poz. 1233).

Sporządzającym studium jest Wójt, natomiast zatwierdzanie następuje w formie uchwały Rady Gminy. Studium składa się z części tekstowej oraz z części graficznej przedstawionej w postaci dwóch plansz w skali 1:10 000.

2. Rola studium w systemie planowania przestrzennego

Studium jest narzędziem kształtowania polityki przestrzennej Samorządu. Jest wyrazem poglądów i postanowień związanych z rozwojem gminy. Głównym zadaniem studium jest określenie polityki przestrzennej gminy wpisanej w politykę przestrzenną państwa i województwa oraz ogólnych kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego. Studium ma także za zadanie sformułowanie lokalnych uwarunkowań, celów i programów rozwoju, dzięki czemu staje się ono dokumentem wytyczającym ogólną politykę przestrzenną gminy. Jednocześnie posiada ono charakter wytycznych do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Określona w studium polityka przestrzenna jest

zgodna z zasadami ustanowionymi przepisami prawa i uwzględnia w zagospodarowaniu gminy:

- dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu,
- stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony,
- walory krajobrazowe, stan środowiska przyrodniczego oraz wymagania jego ochrony,
- warunki i jakość życia, ochronę zdrowia oraz bezpieczeństwo ludności i mienia,
- potrzeby i możliwości rozwoju gminy,
- stan prawny gruntów,
- występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych,
- występowanie udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych,
- występowanie terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych,
- stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopień uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami,
- zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych,
- wymagania dziedzictwa kulturowego i dóbr kultury,
- walory ekonomiczne przestrzeni i prawo własności,
- potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa.

Uchwalone przez Radę Gminy studium nie jest aktem prawa miejscowego, ale zawarte w nim zasady polityki przestrzennej winny być wiążące dla Wójta i wszystkich jednostek organizacyjnych działających na terenie gminy. Jest to więc ważny akt władczy, w którym Rada Gminy bezpośrednio wpływa na działania całego swojego aparatu wykonawczego.

3. Materiały wejściowe

Przy sporządzaniu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lututów wykorzystano następujące dokumenty i opracowania:

- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego
Uchwała Nr LX/1648/10 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 21 września 2010 r.
wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko,

- Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego na lata 2007 – 2020 r.,
Uchwała Nr LI/865/2006 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 31 stycznia 2006 r.
- Wojewódzki Program Małej Retencji dla Województwa Łódzkiego
wraz z Aneksem i Prognozą oddziaływania na środowisko,
Uchwała Nr 581/10 Zarządu Województwa Łódzkiego z dnia 13 kwietnia 2010 r.
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy
Lututów,
Uchwała Nr XXX/194/2001 Rady Gminy w Lututowie z dnia 31 sierpnia 2001 r.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w
miejscowości Jeżopole gm. Lututów
Uchwała Nr XII/59/2007 Rady Gminy w Lututowie z dnia 28 grudnia 2007 r.
wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko,
- Opracowanie ekofizjograficzne,
- Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Lututów na lata 2007-2013,
Uchwała Nr XXIV/126/2009 Rady Gminy w Lututowie z dnia 3 lutego 2009 r.
- Bilans zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce,
wg stanu na 31 XII 2011 r.

II Uwarunkowania Zagospodarowania Przestrzennego

1. Położenie i powiązania zewnętrzne

Gmina Lututów położona jest południowo-zachodniej części województwa łódzkiego, w powiecie wierszowskim i graniczy:

- od północy - z gminą Klonowa i Złoczew (powiat sieradzki),
- od wschodu - z gminą Ostrówek (powiat wieluński),
- od południa - z gminą Biała i Czarnożyły (powiat wieluński),
- od zachodu - z gminą Galewice i Sokolniki (powiat wierszowski).

Gmina obejmuje obszar 75,13 km², co stanowi 13,0% powierzchni powiatu, natomiast liczba mieszkańców na dzień 31 grudnia 2010 r. kształtowała się na poziomie 4651 osób. W gminie zlokalizowanych jest 35 miejscowości składających się na 19 sołectw: Augustynów, Chojny, Dobrosław, Dymki, Huta, Lututów-Jeżopole, Kluski, Kłoniczki, Kolonia Dobrosław-Brzozowiec, Kopaniny, Kozub, Lututów, Łęki, Lututów-Niemojew, Ostrycharze, Lututów-Piaski, Popielina, Swoboda i Świątowice.

Gmina Lututów charakteryzuje się korzystnym układem powiązań zewnętrznych za pośrednictwem drogi krajowej i oraz szeregu dróg powiatowych. Miejscowość gminna oddalona jest od Wielunia o 24 km, od Sieradza o 35 km, a od Łodzi o około 90 km.

2. Struktura funkcjonalno-przestrzenna

2.1. Struktura zagospodarowania

Pod względem funkcjonalno-przestrzennym gmina charakteryzuje się przeważającym udziałem rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Blisko 82% jej powierzchni stanowią użytki rolne w postaci gruntów ornych oraz łąk i pastwisk stałych. Drugim elementem zaznaczającym się w przestrzeni są lasy. Najwyższym stopniem lesistości na tle obszaru gminy wyróżnia się środkowo-wschodnia jej część w rejonie doliny rzeki Oleśnicy. Lasy pełnią w gminie rolę zarówno produkcyjną jak i

ekologiczną. Ich pozytywny wpływ na środowisko przejawia się przede wszystkim w kształtowaniu i ochronie gleb oraz powietrza, stabilizującym oddziaływaniu na lokalny ekosystem czyli wpływem na obieg wody, opady, wiatry, temperaturę, mikroklimat, erozję gleb. Równie istotne jest oddziaływanie na jakość życia mieszkańców (jakość powietrza, czystość wód powierzchniowych, wypoczynek, turystykę, wartości estetyczne, krajobrazowe, kulturalne). Ponadto wraz z doliną rzeki Oleśnicy stanowią lokalny korytarz ekologiczny.

Centrum administracyjno-usługowe stanowi Lututów, miejscowość o znacznym dorobku historycznym skupiająca większość urzędów i instytucji gminy. W jej środkowej części przeważa zwarta jedno bądź dwukondygnacyjna zabudowa mieszkaniowo-usługowa, która w miarę oddalania się od centrum naturalnie ulega rozluźnieniu i przekształceniu w zabudowę mieszkaniową jednorodziną.

Pozostałe miejscowości odpowiadają bardziej strukturze wiejskiej, gdzie główny trzon zabudowy zlokalizowany jest pasmowo wzdłuż tras komunikacyjnych, natomiast pozostała część siedlisk rozproszona jest wśród pól i łąk.

Głównym celem przy planowaniu nowej zabudowy powinno być racjonalne wykorzystanie przestrzeni. W pierwszej kolejności należy dążyć do uzupełniania i uporządkowania struktury istniejącej zabudowy a dopiero po odpowiednim wypełnieniu tkanką przystępować do zagospodarowania terenów niezainwestowanych. Przyjęte rozwiązania powinny zapewniać ochronę ładu przestrzennego, zachować harmonię przestrzenną oraz odpowiednią skalę i proporcje zabudowy. Nie można zapominać o wyposażeniu nowych obszarów w niezbędną infrastrukturę techniczną podnoszącą jakość życia mieszkańców.

2.2. Stan prawny gruntów

Na terenie gminy 89% gruntów stanowi własność prywatną. Znaczną część gminy zajmują obszary stanowiące własność państwową (blisko 10%). Pozostałe grunty są własnością gminy oraz innych jednostek z obszaru gminy.

2.3. Struktura użytkowania

Istniejąca strukturę użytkowania gruntów przedstawia poniższa tabela.

Grupa użytków gruntowych	Rodzaj użytku gruntowego	Powierzchnia (ha)
użytki rolne	grunty orne	4760
	sady	14
	łąki	1164
	pastwiska	222
grunty leśne oraz zadrzewienia i zakrzewienia	lasy i grunty leśne	854
grunty zabudowane i zurbanizowane	grunty pod zabudowaniami, podwórzami, wodami, drogami i inne grunty użytkowe oraz nieużytki	499
SUMA		7513

Źródło. Dane uzyskane z Urzędu Gminy w Lututowie

2.4. Stan ładu przestrzennego

Ład przestrzenny zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym to: „*takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno – gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno – estetyczne*”.

Do czynników wpływających na jego prawidłowe kształtowanie należy: właściwe rozmieszczenie funkcji dające jak największą korzyść, bezkonfliktowe sąsiedztwo oraz odpowiednio ukształtowana struktura pionowa (w tym: zachowanie proporcji wysokości, występowanie dominanty) i pozioma (przez którą rozumiemy harmonijną strukturę użytkowania gruntu, odpowiedni kształt i wielkość działek, właściwe usytuowanie względem podmiotów gospodarczych).

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym decyzje o warunkach zabudowy wydawane są zgodnie z tzw. zasadą „dobrego sąsiedztwa” i nie muszą uwzględniać ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (studium nie jest podstawą do wydawania takich decyzji), z tego względu w wielu przypadkach zabudowa lokalizowana jest niezgodnie z określoną polityką przestrzenną gminy wyrażoną w studium. Szczególnie negatywny skutek dla przestrzeni mają decyzje dotyczące zabudowy mieszkaniowej oraz produkcyjno-usługowej, które są usytuowane na terenach nie przewidzianych do tego celu, atrakcyjnych przyrodniczo i krajobrazowo.

Skuteczną metodą porządkującą istniejącą strukturę przestrzenną przy zachowaniu ładu przestrzennego, wytyczającą nowe tereny inwestycyjne w

dostosowaniu do istniejących uwarunkowań, sytuacji społeczno-ekonomicznej i potrzeb mieszkańców, jest opracowanie dla poszczególnych miejscowości miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego określających przeznaczenie, sposób zagospodarowania i warunki zabudowy, a w przypadku otwartych terenów zieleni, charakteryzujących się wysokimi wartościami przyrodniczymi, podjęłyby działania ochronne.

2.5. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Narzędziem umożliwiającym kreowanie przestrzeni i tworzenie zharmonizowanego otoczenia w skali gminy jest miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Jest on gwarantem zrównoważonego rozwoju gminy, zapewniając równowagę środowiska naturalnego i kulturowego oraz jednocześnie zabezpieczając potrzeby mieszkańców i inwestorów.

Na terenie gminy opracowano do tej pory tylko jeden miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmujący około 0,05 km², co stanowi znikomy odsetek ogólnej jej powierzchni.

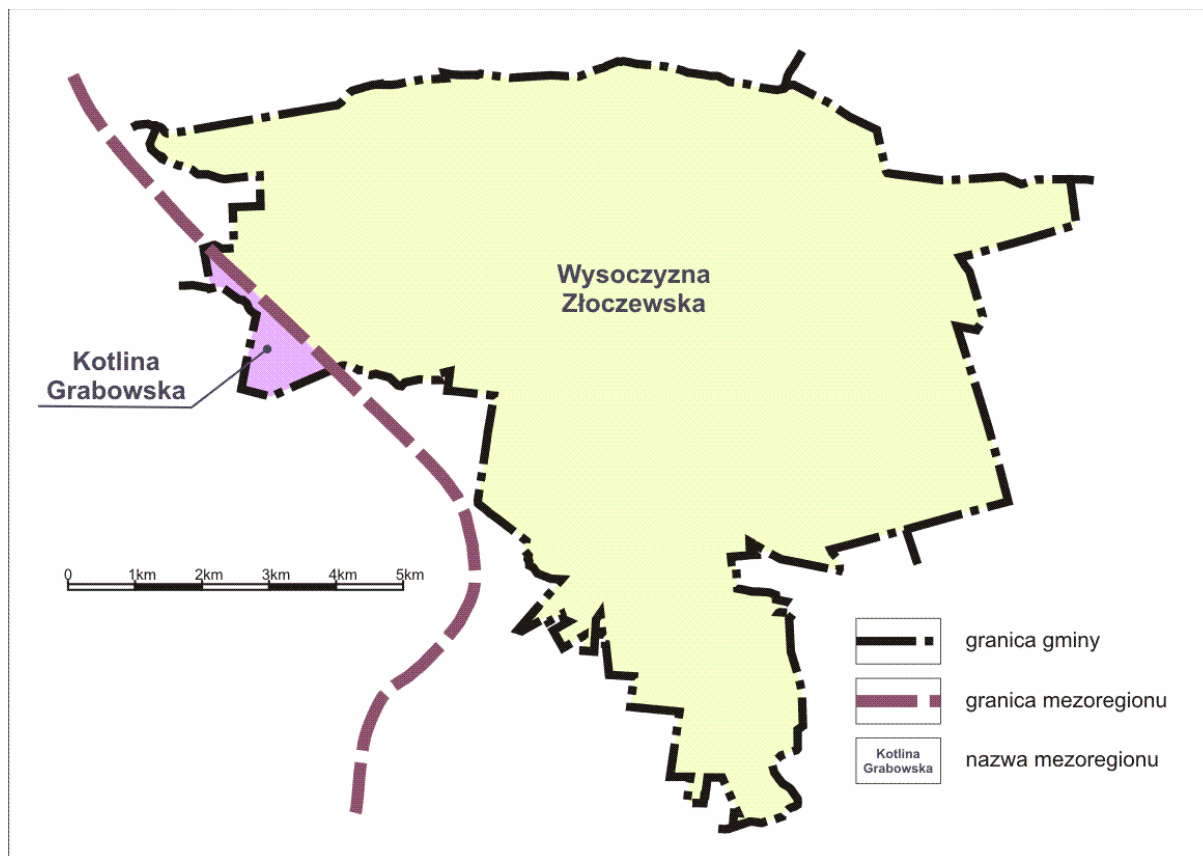
Obowiązujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Lututów		
Lp.	Uchwała	Publikacja
1.	Nr XII/59/2007 Rady Gminy w Lututowie z dnia 28 grudnia 2007 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w miejscowości Jeżopole gm. Lututów	Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 43, poz. 508 z dnia 12 lutego 2008 r.

3. Zasoby i stan środowiska przyrodniczego

3.1. Położenie fizycznogeograficzne i rzeźba terenu

Według regionalizacji Jerzego Kondrackiego prawie cały obszar gminy Lututów znajduje się zasięgu mezoregionu fizycznogeograficznego Wysoczyzna Złoczewska. Jedynie niewielki jej fragment, usytuowany w północno-zachodniej części, należy do mezoregionu Kotlina Grabowska. W/w jednostki wchodzi w skład makroregionu Nizina Południowowielkopolska, należącego do podprowincji Niziny Środkowopolskie.

Regionalizacja fizycznogeograficzna wg. J. Kondrackiego

Źródło. Opracowanie własne na podstawie web3.pig.gov.pl

Współczesna rzeźba omawianego terenu, z wyjątkiem dolin rzecznych, przetrwała w mało zmienionej postaci od zlodowacenia Warty, a glacialny porządek rzeźby związany z arealnym zanikiem lobu południow Wielkopolskiego zachował tutaj swoją czytelność. Na terenie gminy dominują trzy elementy rzeźby: równiny moreny dennej (wysoczyzna morenowa płaska) z pagórki moren martwego lodu, równiny akumulacji wodnolodowcowej z pagórkami wydmowymi, równinami piasków przewianych i pojedynczymi kemami oraz doliny rzeczne.

Stopień urozmaicenia powierzchni terenu jest niewielki. Najwyżej wyniesiona powierzchnia zlokalizowana w ramach pagórka moren martwego lodu usytuowanego w okolicy miejscowości Zygmuntów, wynosi 196 m n.p.m. Najniżej usytuowany jest południowo-zachodni obszar gminy znajdujący się w dolinie rzeki Struga Węglewska (w okolicach miejscowości Ostrycharze), gdzie rzedne terenu kształtują się na poziomie około 160 m n.p.m. Różnica wysokości względnych wynosi 36 m, przy czym lokalnie waha się ona od kilku do kilkunastu metrów. Średnio rzedne terenu w części zachodniej gminy kształtują się na poziomie około 160-170 m n.p.m., podczas gdy w części wschodniej wynoszą około 170-180 m n.p.m.

3.2. Budowa geologiczna

Obszar gminy Lututów pod względem budowy geologicznej położony jest w zachodniej części monokliny przedsudeckiej, w granicach mniejszej jednostki tektonicznej zwanej monokliną kalisko-złoczewską, na pograniczu synklinorium szczecińsko-łódzko-miechowskiego (niecka mogileńsko-łódzka). Dominującą rolę w budowie geologicznej gminy mają utwory jury, trzeciorzędu i czwartorzędu.

Utwory jury górnej stanowią podłoże osadów kenozoicznych na całym obszarze gminy. Mają one miąższość od kilkunastu do kilkuset metrów i są wykształcone w postaci wapieni twardych miejscami z przewarstwieniami krzemieni i piasków. Na terenie gminy nawiercono je na głębokości 34-59 m p.p.t, przy czym można przyjąć iż miąższość ich wzrasta z zachodu na wschód.

Utwory trzeciorzędu wykształcone w postaci ilów, mułków i piasków występują powszechnie, pokrywając urozmaiconą powierzchnię utworów mezozoicznych. Średnia ich miąższość waha się od kilku do kilkudziesięciu metrów, przy czym w miejscowości Lututów w dwóch otworach wiertniczych nawiercono je na głębokości 30,4 i 38 m p.p.t. (przy miąższości warstwy 29,4 i 17 m), podczas gdy w miejscowości Huta nawiercono je na głębokości 25 m p.p.t. (przy miąższości warstwy kształtującej się na poziomie 7-22 m).

Osady czwartorzędowe występują na całym obszarze opracowania. Reprezentowane są one przez utwory lodowcowe, wodnolodowcowe, eoliczne, pochodzenia rzecznoego. Miąższość ich jest bardzo zmienna i uzależniona od ukształtowania powierzchni podłoża podczwartorzędowego i współczesnej morfologii terenu, przy czym średnio kształtuje się ona w granicach 25-40 m. Powtarzające się glacjały i interglacjały zmieniając kolejno obraz budowy geologicznej spowodowały, że ostateczny profil osadów czwartorzędowych odznacza się znaczną zmiennością, a rozprzestrzenienie poziome nieregularnością. Na powierzchni występują głównie lodowcowe i wodnolodowcowe utwory zlodowacenia Warty. Największą część gminy zajmują piaski i żwiry, miejscami piaski i mułki, wodnolodowcowe zbudowane z piasków jasnożółtych, drobnoziarnistych i średnioziarnistych pyłowatych z przewarstwieniami żwirów i miejscami mułków. Kompleksy gliny zwałowej są charakterystyczne przede wszystkim dla północnej i zachodniej części gminy. Ich miąższość jest zróżnicowana i wynosi od kilku do kilkunastu metrów (w Lututowie glina zwałowa szara z głazami ma miąższość około 23-34 m). Na terenie gminy

można także odnaleźć piaski, żwiry i głązy moren martwego lodu, które stwierdzono w okolicy miejscowości Huta, Zygmuntów, Bugaj wykształcone w postaci piasków różnoziarnistych, często gliniastych, mułków piaszczystych i żwirów oraz osady wodnolodowcowe tworzące pagórki kemów występujące na wschód od miejscowości Jeżopole. Formy pochodzenia eolicznego reprezentowany przez piaski eoliczne i piaski eoliczne w wydmach tworzą zwarte pokrywy na wysoczyznach oraz na obszarach tarasów nadzalewowych rzeki Oleśnicy. Pokrywy eoliczne są różnej miąższości (od kilku do kilkunastu metrów) i tworzą je piaski żółte, drobno i średnioziarniste, miejscami pyłowate. Osady holoceniowe występują w dnach współcześnie funkcjonujących dolin rzecznych i reprezentowane są przez piaski rzeczne, częściowo humusowe dość dobrze wysegregowane, z nieznaczną domieszką mułków i żwirów. Miąższość osadów rzecznych osiąga maksymalnie kilka metrów.

3.3. Udokumentowane złoża kopalin

Na terenie gminy znajduje się następujące udokumentowane złoża kopalin:

- złożo Górne-Chojny (na terenie gminy znajduje się pole A₁ i A₂) - złożo kruszywa naturalnego piasku, złożo rozpoznane szczegółowo, zasoby bilansowe rozpoznane w kategorii C₁ wynoszą 3110,68 tys. ton.,
- złożo Jeżopole - złożo kruszywa naturalnego piasku, złożo rozpoznane szczegółowo, zasoby bilansowe rozpoznane w kategorii C₁ wynoszą 1067 tys. ton.,
- złożo Kluski – złożo kruszywa naturalnego piasku, złożo rozpoznane szczegółowo, zasoby bilansowe rozpoznane w kategorii C₁ wynoszą 1389,9 tys. ton.,
- złożo Swoboda - złożo kruszywa naturalnego piasku, złożo rozpoznane szczegółowo, zasoby bilansowe rozpoznane w kategorii C₁ wynoszą 850 tys. ton.,
- złożo Uników – złożo gazu ziemnego, złożo o zasobach rozpoznanych wstępnie szacowanych na 170 mln m³.

3.4. Warunki hydrogeologiczne

Według atlasu hydrogeologicznego obszar gminy Lututów położony jest w makroregionie centralnym, regionie śląsko-krakowskim XII, w subregionie jurajskim XII₃. Użytkowe poziomy wodonośne związane są tu z utworami mezozoiku i kenozoiku. Zgodnie z przedstawioną budową geologiczną, piętra wodonośne występują w utworach czwartorzędu, trzeciorzędu i jury, przy czym gospodarczo wykorzystywane są przede wszystkim dwa piętra wodonośne (czwartorzędowe i jurajskie).

W utworach czwartorzędowych występują dwa poziomy wodonośne:

- poziom przypowierzchniowy – zaliczyć do niego należy wody przypowierzchniowe występujące w piaskach i żwirach rzecznych interglacjału eemskiego, zlodowacenia bałtyckiego i holocenu. Zasilanie poziomu następuje głównie przez intensywną infiltrację na tarasach wysokich. Poziom ten stwierdzono w studni w Lututowie-Młynku, gdzie nawiercono zwierciadło wody na głębokości 2 m. Miąższości tego poziomu są niewielkie i są ujmowane studniami kopalnymi,
- poziom międzymorenowy – stanowiący drugi poziom wodonośny czwartorzędu, to główny poziom użytkowy, który jest związany z osadami rzecznyymi interglacjału mazowieckiego oraz fluwioglacjalnymi i rzecznyymi – interstadialnymi rozdzielającymi gliny morenowe zlodowacenia południowopolskiego od glin nadległych zlodowacenia śródownopolskiego. Jest to poziom o zwierciadle napiętym. Miąższość poziomu zawiera się w przedziale 5-10m. Warstwy wodonośne występują na głębokości od kilkunastu do około 40 metrów. Z poziomu tego ujmuje wodę studnie w Lututowie (gorzelnia, dom nauczyciela), Niemojewie (szkoła podstawowa), Świątkowicach (ujęcie gminne) o wydajnościach od 8 m³/h do 27,5 m³/h.

Występowanie wód w utworach trzeciorzędowych jest związane z seriami piasków, przeważnie drobnoziarnistych miocenu basenu wielkopolskiego, które charakteryzują się zmiennym zawodnieniem. Miąższość poziomu zawiera się w przedziale 4-10m. Warstwy wodonośne występują na głębokości od 25 do około 42 metrów (poziom ten występuje w ramach ujęć zlokalizowanych w Hucie). Wody tego poziomu odgrywają jednak podrzędną rolę z powodu ograniczonego zasięgu występowania oraz niedostatecznego rozpoznania.

Główny poziom użytkowy w osadach jury górnej związany jest z utworami Oksfordu, wykształconymi w postaci wapieni. Charakteryzuje się on bardzo dobrą wodoprzepuszczalnością ze względu na system szczelin, a także istnienie obszarów bezpośredniego zasilania. Omawiany poziom prowadzi z reguły wody pod ciśnieniem. Lustro wody górnego jurajskiego poziomu wodonośnego nawiercone na rzędnej występowania stropu wapieni 53-55 m p.p.t w studni awaryjnej oraz studni zasilającej wodociąg gminny w Lututowie, a w odwiertach w Hucie na głębokości 34-47 m p.p.t. Wydajność potencjalna tego poziomu wynosi 50-70 m³/h.

3.5. Sieć hydrograficzna

Przez teren gminy przebiega dział wodny III rzędu oddzielający zlewnię rzeki Proсны od zlewni rzeki Oleśnicy, które są dopływami rzeki Warty. Część wschodnia odwadniana jest przez Strugę Węglewską (prawostronny dopływ Proсны), część zachodnia przez rzekę Oleśnicę. Na całym obszarze liczne są mniejsze ciek i rowy melioracyjne. Są to rzeki nizinne z małymi spadkami i z zabagnionymi dolinami, pocięte siecią kanałów odwadniających.

Teren gminy jest ubogi w naturalne zbiorniki i oczka wodne, wypełniające zagłębienia terenu. Największe z nich tj. „Staw Ług”, zlokalizowany w okolicy miejscowości Stary Niemojew oraz dwa stawy znajdujące się wśród lasów sołectwa Kłoniczki, częściowo są zarośnięte. W Świątkowicach niewielkie sztuczne zbiorniki stanowią całość z dawnym zespołem dworsko-parkowym. Pozostałe stawy zlokalizowane na terenie gminy wykorzystywane są do celów hodowlanych lub rekreacyjnych. Zbiorniki wodne stanowią cenny element krajobrazu oraz pełnią rolę rezerwuarów wodnych dla dzikiej zwierzyny (dotyczy to głównie naturalnych oczek wodnych zlokalizowanych wśród lasów).

3.6. Gleby

Zróżnicowanie typologiczne i gatunkowe gleb jest uwarunkowane wieloma czynnikami, do których zaliczyć należy: rodzaj skały macierzystej, klimat (mikroklimat), rzeźbę terenu (mikrorzeźbę), hydrosferę, organizmy roślinne i zwierzęce, działalność człowieka oraz długość okresu, w którym ten proces przebiegał (wiek gleby). O jej przynależności typologicznej może decydować cały zespół wymienionych składników glebotwórczych lub tylko jeden. Rodzaj gleby

uzależniony jest od genezy skały macierzystej, na której powstała (np. utwory fluwioglacjalne, eoliczne itd.), a o gatunku gleby – grupa granulometryczna (uziarnienie jakie wykazuje charakteryzowana gleba np.: piasek luźny, piasek gliniasty itd.).

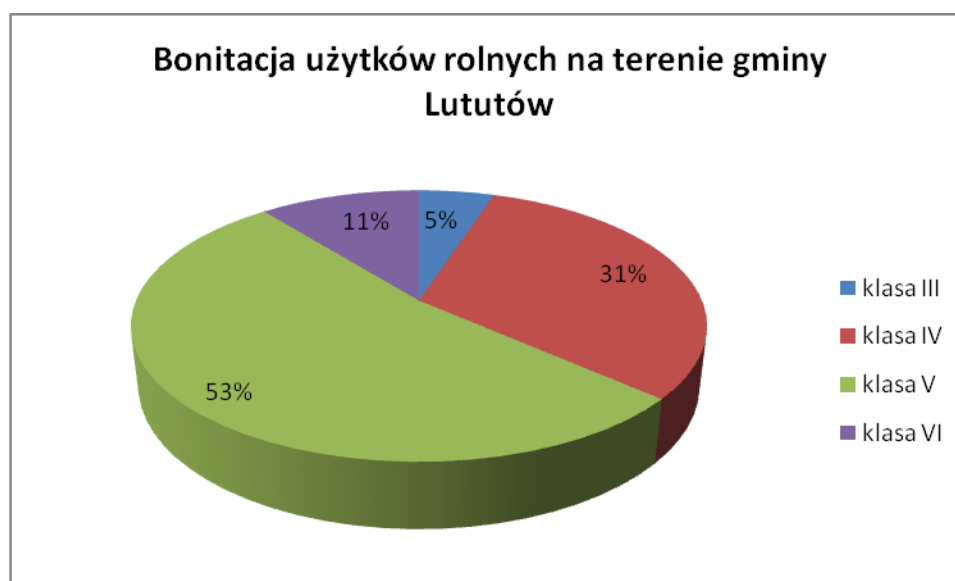
Biorąc pod uwagę w/w uwarunkowania na terenie gminy wykształciły się następujące typy gleb: brunatne, bielcowe, pseudobielcowe, a w dolinach rzecznych mady rzeczne.

Użytki rolne zajmują 82% powierzchni gminy Lututów, w tym na grunty orne przypada 77%.

Struktura użytków rolnych w gminie Lututów (ha)				
Ogółem	Grunty orne	Sady	Łąki	Pastwiska
6160	4760	14	1164	222

Źródło. Informacje uzyskane z UG w Lututowie

W strukturze użytków rolnych dominują gleby gorszych klas bonitacyjnych. Gleby o najlepszych parametrach (III klasy) zajmują znaczne, zwarte powierzchnie w zachodniej i środkowej części gminy (Lututów, Jeżopole, Dobrosław Kolonia, Kijanice). W postaci mniejszych płatów występują również na wschodzie i południu.

Źródło. Informacje uzyskane z UG w Lututowie

3.7. Warunki klimatu lokalnego

Według atlasu hydrologicznego teren gminy Lututów należy do regionu łódzko-wieluńskiego. Klimat tego regionu charakteryzuje się małymi amplitudami rocznych temperatur, długimi, ciepłymi latami i wiosnami oraz łagodnymi zimami.

Średnia roczna temperatura powietrza wynosi 8.1°C. Najzimniejszym miesiącem w roku jest styczeń (-1.9°C), a najcieplejszym lipiec (+17°C). Czas trwania okresu wegetacji wynosi 210-200 dni. Średnia roczna wielkość opadów zawiera się w przedziale 550 – 600 mm, przy czym opady półrocza letniego jest przeciętnie o ponad 30% wyższy od półrocza zimowego. Pokrywa śnieżna zalega przez około 30-60 dni. W ciągu roku przypada średnio ok. 150 dni pochmurnych, a więc z zachmurzeniem większym niż 8 stopni i 100 dni pogodnych, z zachmurzeniem mniejszym niż 2 stopnie. Przeważają wiatry zachodnie i południowo zachodnie.

3.8. Szata roślinna

Szata roślinna gminy Lututów jest dość urozmaicona. Składa się na nią roślinność lasów, łąk, pastwisk oraz zespoły synantropijne, w tym: segetalne (związane z terenami upraw) i ruderalne (związane z przestrzeniami zurbanizowanymi).

Lasy i grunty leśne zajmują obszar 854 ha stanowiąc 11,4% jej powierzchni. Największy ich kompleks znajduje się w środkowej części gminy gdzie sąsiaduje on z doliną rzeki Oleśnicy. Pozostałe lasy są niewielkie i wykazują duże rozproszenie. Wykazują one średnią żyzność siedlisk, a w strukturze drzewostanów dominują bory sosnowe z niewielkim udziałem drzewostanów dębowych, świerkowych i bukowych o niskiej zasobności. Na terenach podmokłych występują skupiska olszy.

Do cennych ekosystemów związanych z nieleśnymi formacjami zaliczyć należy zespoły roślinności łąkowej występujące w dolinach rzek (głównie rzeki Oleśnicy i Strugi Węgiewskiej), mniejszych cieków oraz naturalnych obniżeniach terenu.

Pozostałą część szaty roślinnej stanowią tereny użytkowane rolniczo (pola, łąki, sady), które są specyficznym typem biocenozy charakteryzującym się z reguły znacznym uproszczeniem pod względem składu gatunkowego w porównaniu z biocenozą naturalną oraz roślinność ruderalna zasiedlająca podłoża zmienione przez człowieka, charakterystyczna dla terenów zurbanizowanych.

3.9. Świat zwierząt

Faunę gminy reprezentują gatunki, z których większość spotykana jest również w pozostałych częściach województwa i kraju. Poszczególne gatunki

zwierząt związane są z określonymi ekosystemami krajobrazami, w tym: leśnym, dolinami rzecznyymi, zbiornikami wodnymi (sztucznymi i naturalnymi) oraz krajobrazem wiejsko-rolniczym. W faunie borów, zwłaszcza suchych, znaczny udział mają gatunki owadów związanych pokarmowo z sosną (przy czym wiele z nich to znane szkodniki lasów). Występują tu również typowe dla polski środkowej gatunki płazów (np. ropucha szara, kumak nizinny, traszka zwyczajna i grzebieniasta) i gadów (w tym: jaszczurka zwinka, która zasiedla suche i nasłonecznione okrajki borów, padalec, żmija zygzakowata, a na terenach wilgotnych zaskroniec). Fauna ssaków jest dosyć zróżnicowana, występują tu bowiem zarówno duże parzystokopytne, jak i drobne ssaki. Dość pospolicie spotyka się tu sarnę i dziką, jakkolwiek jego stan liczebny jest trudny do ustalenia. Z rzędu ssaków owadożernych występuje: jeż, kret, ryjówka. Wśród gryzoni: nornica ruda, mysz leśna, mysz zaroślowa i wiewiórka ruda. Bogactwo fauny krajobrazu rolniczego zależy przede wszystkim od stopnia jego mozaikowości oraz intensywności prowadzonej tam gospodarki. Na suchych pastwiskach spotkać można okazałe muchówki, np. bąka bydlęcego i drapieżnego łowika szerszeniaka. Na obszarach rolniczych spotykamy ptaki pochodzące z różnych środowisk - leśnych i nieleśnych. Jak we wszystkich typach krajobrazów dominują tu gatunki leśne, które przystosowały się do śródpolnych i osiedlowych zadrzewień, sadów, żywopłotów, drzew rosnących wśród szlaków komunikacyjnych. Najliczniejszymi ssakami upraw rolnych są gryzonie, głównie norniki. Z gatunków łownych występują tu królik, zając i polna populacja sarny, które występują również na użytkach zielonych. W sąsiedztwie siedzib ludzkich występują gatunki charakterystyczne dla obszarów zurbanizowanych.

3.10. Obszary i obiekty chronione

Na obszarze gminy Lututów występują następujące formy ochrony przyrody, w tym:

- pomniki przyrody,
- użytki ekologiczne.

3.10.a. Pomniki przyrody

Pomniki przyrody to pojedyncze twory przyrody ożywionej i nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami,

wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyśka, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie.

Do pomników przyrody ożywionej na terenie gminy należą pojedyncze drzewa odznaczające się sędziwym wiekiem, wielkością, niezwykłymi kształtami lub innymi cechami. Zaliczyć do nich należy:

Nazwa	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Opis pomnika przyrody	Lokalizacja
2 cisy pospolite	Rozporządzenie Wojewody Sieradzkiego z dnia 3 lutego 1998 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody Dz. Urz. w oj. Sieradzkiego Nr 3, poz. 9	2 cisy pospolite o obwodzie 105 cm	Świątkowice dz. nr ew id. 320/14
dąb szypułkowy	Rozporządzenie Wojewody Sieradzkiego z dnia 3 lutego 1998 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody. Dz. Urz. Woj. Sieradzkiego Nr 3, poz. 9	dąb szypułkowy o obwodzie 365 cm	Świątkowice dz. nr ew id. 320/14
dąb szypułkowy	Rozporządzenie Wojewody Sieradzkiego z dnia 3 lutego 1998 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody. Dz. Urz. Woj. Sieradzkiego Nr 3, poz. 9	dąb szypułkowy o obwodzie 380 cm	Świątkowice dz. nr ew id. 320/14
dąb szypułkowy	Rozporządzenie Wojewody Sieradzkiego z dnia 3 lutego 1998 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody. Dz. Urz. Woj. Sieradzkiego Nr 3, poz. 9	dąb szypułkowy o obwodzie 310 cm	Świątkowice dz. nr ew id. 320/14
2 buki zwyczajne i dąb szypułkowy	Rozporządzenie Wojewody Sieradzkiego z dnia 3 lutego 1998 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody. Dz. Urz. Woj. Sieradzkiego Nr 3, poz. 9	2 buki zwyczajne o obwodzie 330 i 290 cm, dąb szypułkowy o obwodzie 330 cm,	Świątkowice dz. nr ew id. 320/14
wiąz szypułkowy	Rozporządzenie Wojewody Sieradzkiego z dnia 3 lutego 1998 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody. Dz. Urz. Woj. Sieradzkiego Nr 3, poz. 9	wiąz szypułkowy o obwodzie 350	Zmuda dz. nr ew id. 70

3.10.b. Użytki ekologiczne

Użytkami ekologicznymi są zastępujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej - naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt, i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania.

Istotnym powodem tworzenia użytków ekologicznych jest potrzeba objęcia ochroną niewielkich powierzchniowo obiektów, ale cennych pod względem przyrodniczym, o dużym znaczeniu dla zachowania unikatowych zasobów genowych. Z reguły nie mogły one zostać objęte ochroną rezerwatową ze względu na niewielką powierzchnię i mniejszą rangę walorów przyrodniczych. Na terenie gminy tą formą ochrony przyrody objęto:

Nazwa użytku ekologicznego	Data utworzenia	Pow. [ha]	Obowiązująca podstawa prawna	Obręb ewidencyjny
teren przy Zespole Szkół Rolniczych w Lututowie pokryty drzewostanem o charakterze parkowym	2005-04-27	1,58 ha	Uchwała Nr XXVI/139/05 Rady Gminy w Lututowie z dnia 27 kwietnia 2005 r. w sprawie: ustanowienia użytku ekologicznego	Lututów dz. nr ewid 369/4

3.11. Zagrożenia środowiska

Ocena uwarunkowań środowiska przyrodniczego, warunków sanitarno-zdrowotnych oraz walorów krajobrazowych obszaru opracowania pozwala na dokonanie diagnozy jego obecnego oraz potencjalnego stanu, jak również możliwości dalszego funkcjonowania. W warunkach naturalnych środowisko przyrodnicze tworzy układ wzajemnie ze sobą powiązanych i wpływających na siebie elementów abiotycznych i biotycznych. Wszelka działalność człowieka powoduje zmiany w pierwotnym stanie równowagi. Przekształceniom i degradacji na skutek antropopresji podlegają poszczególne elementy środowiska, przy czym zmiana jednego wywołuje zaburzenia równowagi w całym układzie, co oddziałuje na pozostałe elementy. Poszczególne komponenty środowiska odznaczają się zróżnicowaną wrażliwością na procesy degradujące, przez co ich stan i możliwości funkcjonowania są również odmienne.

Na terenie gminy Lututów głównym źródłem zagrożenia środowiska jest jego zanieczyszczenie (czyli wprowadzenie do powietrza, wody, ziemi, substancji stałych, ciekłych lub gazowych albo energii w takich ilościach lub w takim składzie, który może ujemnie wpłynąć na zdrowie człowieka, klimat, przyrodę żywą, glebę, wodę lub spowodować inne zmiany w środowisku, w tym również kulturowym). Powstaje ono w wyniku postępującego procesu urbanizacji, który przekłada się na rozwój transportu, gospodarki komunalnej itp.

Występujące na terenie gminy zagrożenia to przede wszystkim:

- zagrożenia atmosfery,
- zagrożenia wód powierzchniowych i podziemnych,
- przekształcenia rzeźby terenu oraz pokrywy glebowej,
- zagrożenia środowiska powodowane przez hałas,
- zagrożenia powodowane oddziaływaniem elektromagnetycznym.

3.11.a. Zagrożenia atmosfery

Antropogeniczne rodzaje źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza w gminie Lututów można podzielić na:

- emisję punktową (zorganizowaną emisję z kominów zakładowych powstałą w wyniku energetycznego spalania paliw i przemysłowych procesów technologicznych),
- emisję liniową (komunikacyjną, pochodzącą głównie z transportu samochodowego, kolejowego, w której poszczególne odcinki drogi rozpatrywane są jako emitory),
- emisje powierzchniową (w skład której wchodzi zanieczyszczenia komunalne z: palenisk domowych, gromadzenia i utylizacji ścieków oraz odpadów).

Główny wpływ na stan powietrza mają przede wszystkim procesy energetycznego spalania paliw związane z emisją powierzchniową oraz emisją punktową. Są one szczególnie uciążliwe w okresie grzewczym wśród zwartej zabudowy, która utrudnia proces rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń. Procesy te pochodzą zarówno z niskich emitorów odprowadzających gazowe produkty spalania z palenisk domowych, jak i lokalnych i zbiorczych kotłowni (w tym: kotłowni przy blokach Spółdzielni Mieszkaniowej w Lututowie oraz przy szkole podstawowej w Lututowie). Do emitorów punktowych zaliczyć należy kotłownie zlokalizowane w firmach produkcyjnych i usługach.

Ważnym źródłem zanieczyszczenia są również arterie o dużym natężeniu ruchu, a zwłaszcza trasy tranzytowe (w tym przede wszystkim: droga krajowa oraz drogi powiatowe). Źródła emisji komunikacyjnej znajdują się nisko nad ziemią, co sprawia, że zanieczyszczenia emitowane z silników pojazdów kumulują się głównie w najbliższym otoczeniu dróg, a ich wpływ na jakość powietrza maleje wraz z odległością. Problem ten dotyczy przede wszystkim zabudowań usytuowanych w pobliżu drogi krajowej nr 14, która charakteryzuje się dużym natężeniem ruchu, w tym znacznym udziałem pojazdów ciężkich. Brak jest danych dotyczących wielkości emisji substancji szkodliwych do atmosfery pochodzących z transportu na terenie gminy. Nie mniej jednak sektor ten, ma coraz większy wpływ na jakość i stan powietrza. Szkodliwe substancje pochodzące ze spalania paliw stanowią źródło zanieczyszczenia zarówno powietrza, jak i gleb, a w konsekwencji również wód powierzchniowych i podziemnych na skutek wymywania zanieczyszczeń z

powierzchni gruntu.

3.11.b. Zagrożenia wód powierzchniowych i podziemnych

Na terenie gminy brak jest punktu ujętego w ramach sieci monitoringu wód powierzchniowych województwa łódzkiego, dlatego dane o ich zanieczyszczeniu oparte będą na informacjach uzyskanych z dwóch punktów zlokalizowanych: w Węglewicach (dla rzeki Strugi Węglewskiej) oraz w Janowie (dla rzeki Oleśnicy). Ocena ta odbyła się zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych (Dz. U. Nr 162, poz. 1008), a ocenie poddano, w przypadku cieków naturalnych, stan ekologiczny JCW (jednolite części wody rozumiane są jako *oddzielne, znaczące elementy wód powierzchniowych, takich jak rzeka lub jej część, jezioro, inne zbiorniki wodne, itp., które dzielą się na naturalne, silnie zmienione i sztuczne*), potencjał ekologiczny (w przypadku sztucznych jednolitych części wód i wód silnie zmienionych), stan chemiczny oraz stan jednolitych części wody. Podaną poniżej ocenę (pochodzącą z „Oceny stanu i potencjału ekologicznego JCW w roku 2009”), należy traktować jako orientacyjną.

Stan ekologiczny JCW klasyfikuje się w oparciu o elementy hydromorfologiczne, biologiczne i fizykochemiczne, do jednej z pięciu klas jakości:

- klasa I – II – oznacza dobry i wyższy potencjał ekologiczny,
- klasa III – oznacza umiarkowany potencjał ekologiczny,
- klasa IV – oznacza słaby potencjał ekologiczny,
- klasa V – oznacza zły stan ekologiczny.

Jakość wód powierzchniowych rzek powierzchniowych na terenie gminy Lututów przedstawia poniższa tabela.

Nazwa punktu kontrolnego	Ostateczna ocena elementów biologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych	Ocena naturalności	Ocena stanu/potencjału ekologicznego
Oleśnica - Janów	III	PSD	naturalna	umiarkowany
Struga Węglewska – Węglewice	II	PSD	naturalna	umiarkowany

***Klasa elementów biologicznych:**

I klasa (stan/potencjał ekologiczny bardzo dobry)

II klasa (stan/potencjał ekologiczny dobry)

III klasa (stan/potencjał ekologiczny umiarkowany)

***Klasa elementów fizykochemicznych, w tym specyficznych zanieczyszczeń syntetycznych i niesyntetycznych:**

I klasa (stan ekologiczny bardzo dobry / potencjał ekologiczny maksymalny)

II klasa (stan/potencjał ekologiczny dobry)

PSD/PPD poniżej stanu/potencjału dobrego

Na terenie gminy w ramach sieci monitoringu wód podziemnych województwa

łódzkiego w 2011 r. został ujęty 1 punkt badawczy zlokalizowany w miejscowości Lututów. Ocenę wód dokonano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz. U. Nr 143, poz. 896), według której wody podziemne możemy zakwalifikować do 5 klas jakości:

- klasa I – wody bardzo dobrej jakości,
- klasa II – wody dobrej jakości,
- klasa III – wody zadowalającej jakości,
- klasa IV – wody niezadawalającej jakości,
- klasa V – wody złej jakości.

Klasy I, II, III odznaczają się dobrym stanem chemicznym wód podziemnych, IV i V słabym stanem chemicznym. Na terenie gminy Lututów wody podziemne z górnourajskiego poziomu wodonośnego zostały zaliczone do II klasy jakości o naturalnym chemizmie (zawierają związki żelaza i manganu), częściowo zmienione antropogenicznie, nienadające się do celów pitnych i gospodarczych bez poprzedzającego złożonego uzdatniania. (Zaprezentowane powyżej informacje pochodzą z „Klasyfikacji wód podziemnych w 2011 r. wraz ze wskaźnikami decydującymi o klasie czystości”).

Wyżej wymieniony stan jakości wód powierzchniowych i podziemnych jest spowodowany:

- ściekami pochodzącymi z komunalnych i przyzakładowych oczyszczalni,
- brakiem odpowiednio rozwiniętego systemu kanalizacji, przy jednoczesnym wysokim wskaźniku zwodociągowania miejscowości,
- spływami powierzchniowymi z pól uprawnych (na których stosowane są nawozy mineralne i chemiczne środki ochrony roślin),
- spływami powierzchniowymi pochodzącymi z sieci drenarskiej, które trafiają do wód wraz z opadami,
- obecnością dzikich wysypisk śmieci,
- spływami powierzchniowymi z tras komunikacyjnych.

3.11.c. Przekształcenie rzeźby terenu oraz pokrywy glebowej

Na terenie gminy Lututów do obszarów o przekształconej rzeźbie, zaliczyć należy punkty niekoncesjonowanego wydobycia piasków, żwirów. Pozyskiwanie kruszyw powoduje lokalne zmiany powierzchni ziemi i wpływa na pogorszenie

warunków glebowych w jego okolicach. Przeobrażenia te jednak są stosunkowo niewielkie w porównaniu do przekształceń jakie nastąpią na skutek realizacji we wschodniej części gminy zwałowiska zewnętrznego nadkładu odkrywki Złoczew, (które ma powstać z mas ziemnych lub skalnych przemieszczanych w związku z wydobywaniem kopaliny ze złoża węgla brunatnego Złoczew). Pomimo iż w ramach gminy będzie ono zajmować stosunkowo niewielką powierzchnię (około 2 % całkowitej powierzchni gminy) to jego realizacja spowoduje znaczne przekształcenie rzeźby terenu oraz pokrywy glebowej. Wskutek przekształcenia obszaru zmniejszeniu ulegnie powierzchnia terenów, które obecnie zajmowane są przez uprawy rolne, łąki, pastwiska.

Niewątpliwie zagrożenie dla pokrywy glebowej stanowią również dzikie wysypiska śmieci. Wobec rozbudowanej sieci wodociągowej i słabo rozwiniętej sieci kanalizacyjnej pewne niebezpieczeństwo dla stanu sanitarnego gleb mogą stanowić również nieszczelne szamba oraz rozlewana na pola gnojowica.

3.11.d. Zagrożenia środowiska powodowane przez hałas

Jednym z bardziej determinujących czynników jakości środowiska jest *hałas rozumiany jako dźwięki niepożądane, uciążliwe, szkodliwe*. Może on wywierać niekorzystny wpływ na zdrowie człowieka, świat zwierzęcy i roślinny, a jego szkodliwość zależy od natężenia, częstotliwości, charakteru zmian w czasie, długotrwałości działania. Hałas występuje powszechnie, zwłaszcza wzdłuż tras komunikacyjnych, obiektów przemysłowych i usługowych o charakterze wytwórczym. Na terenie gminy nie ma stałego punktu pomiarowego, jednak można przyjąć, że głównym jego źródłem jest hałas drogowy, uzależniony od wielu czynników, w tym m.in.:

- o od układu drogowego,
- o natężenia i struktury ruchu,
- o średniej prędkości strumienia pojazdów,
- o stanu technicznego nawierzchni,
- o stanu technicznego pojazdów.

Najistotniejszym źródłem hałasu w sąsiedztwie odcinków drogi krajowej nr 14 jest ruch samochodowy. Pozostałe źródła hałasu wynikające z funkcjonowania człowieka oraz prowadzonej działalności oddziałują na środowisko w znikomym stopniu, w porównaniu do hałasu drogowego. Stanowią one, w zdecydowanej

większości przypadków, tło akustyczne dla hałasu samochodowego, który w głównej mierze decyduje o akustycznym klimacie na analizowanych terenach. Wykonane na potrzeby „Raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko budowy drogi ekspresowej S8 na odcinku węzeł Walichnowy – węzeł Wrocław (A1)” mapy akustyczne dla drogi krajowej nr 14 (na podstawie przeprowadzonych w 2010 r. Generalnych Pomiarów Ruchu) wykazały przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, na terenach chronionych akustycznie. Problem ten może być coraz bardziej uciążliwy ze względu na systematyczny wzrost natężenia ruchu. Ponieważ jednak na terenie gminy ma być realizowana droga krajowa S-8, która odciąży istniejący układ komunikacyjny poprzez przełożenie znacznej części ruchu (w tym tranzytowego i ciężarowego) na nowoprojektowaną drogę, poziom hałasu oraz przekroczenia wartości dopuszczalnych zostaną znacznie obniżone.

3.11.e. Zagrożenia powodowane oddziaływaniem elektromagnetycznym

Źródłem promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego są systemy wytwórcze i przesyłowe energii elektrycznej, stacje radiowe, telewizyjne i telefonii komórkowej, urządzenia diagnostyczne, terapeutyczne, urządzenia przemysłowe i urządzenia użytku domowego, słowem - promieniowanie to występuje powszechnie w środowisku. Ujemny wpływ na stan środowiska i zdrowie ludzi mają urządzenia, które emitują fale elektromagnetyczne wysokiej częstotliwości w postaci radiofal o częstotliwości od 0,1 do 300 MHz i mikrofal od 300 do 300 000 MHz, umieszczone w środowisku naturalnym. W gminie Lututów do sztucznych źródeł emisji pól elektromagnetycznych stanowiących potencjalne zagrożenie dla środowiska należą:

- linie elektroenergetyczne średniego i niskiego napięcia,
- stacje bazowe telefonii komórkowej,
- urządzenia emitujące pola elektromagnetyczne wykorzystywane w: ośrodkach medycznych, policji, straży pożarnej.

3.11.f. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią

Na terenie gminy Lututów występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, które znajdują się w dolinie rzeki Oleśnicy. Ich granice przedstawione zostały na rysunku studium. Sposób zagospodarowania wskazanych obszarów musi uwzględniać przepisy Prawa Wodnego, a w szczególności obowiązujące zakazy.

3.11.g. Obszary naturalnych zagrożeń geologicznych

Na terenie gminy Lututów nie występują obszary naturalnych zagrożeń geologicznych.

4. Stan dziedzictwa kulturowego

4.1. Rys historyczny

Nazwa miejscowości Lututów wywodzi się od imienia Lutold używanego w rycerskim rodzie Wieruszów, którzy otrzymali te ziemie na własność w ok. 1371 r. W 1406 r. przywilejem królewskim Władysława Jagiełły, osadę Lututów przekształcono w miasto (nadano mu prawa miejskie). Od tego roku posiadał też kościół, a od 1407 r. był ośrodkiem targowym. Pomimo dogodnego położenia Lututów tak naprawdę nigdy nie spełniał funkcji miasta. Podstawowym źródłem utrzymania jego mieszkańców było głównie rolnictwo. W 1563 r. wśród mieszczan znalazło się zaledwie sześciu rzemieślników – pozostali byli rolnikami. Na początku XVII w. obszar gminy był stosunkowo gęsto zaludniony (10-20 osób/km²), jednak w wyniku wielkiego pożaru z 1639 r., który zniszczył praktycznie całą zabudowę, wojen szwedzkich (położenie miasta na szlaku wojskowym do Częstochowy), stacjonowania chorągwi królewskich po śmierci Jana III Sobieskiego w okresie bezkrólewia, dalszych pożarów, a wreszcie zarazy, ziemie wchodzące w skład obecnej gminy silnie wyludniały się. W dokumentach z XVIII w. mówi się o Lututowie wyłącznie jako o wsi. W 1790 r. było tu 58 domów i 271 mieszkańców. Po II rozbiórce Polski Lututów znalazł się w nowej niemieckiej prowincji – Prusach Południowych. Administracyjnie przynależał do departamentu piotrkowskiego, a po III rozbiórce w 1796 r. znalazł się w departamencie kaliskim. W tym okresie osiedliło się w miasteczku wielu Cyganów zajmujących się rolnictwem i kowalstwem. Po utworzeniu Księstwa Warszawskiego Lututów znalazł się w departamencie kaliskim (powiat ostrzeszowski), a po upadku Księstwa – w granicach Królestwa Polskiego, w obwodzie wieluńskim, (województwo kaliskie, powiat ostrzeszowski). W tym czasie właścicielem dóbr lututowskich był Alojzy Prosper Biernacki, znany także jako działacz gospodarczy i polityczny. Przyczynił się on do założenia niższej szkoły rolniczej w Lututowie. Od 1816 r. Biernacki chciał wykorzystać sprzyjające okoliczności oraz przychylne nastawienie władz Królestwa i starał się o odnowienie praw miejskich. Niestety, ówczesne władze

ministerialne nie zgodziły się, argumentując to przede wszystkim brakiem rzemieślników i kupców potrzebnych do prawidłowego rozwoju miasta. Po upadku powstania listopadowego ówczesnemu dziedzicowi, skonfiskowano majątek, który wystawiono na publiczną licytację. Nowym właścicielem został krewny Prospera Biernackiego – Stanisław Poraj Biernacki. Dzięki jego staraniom Lututów otrzymał prawa miejskie w 1843 r. (które ostatecznie utracił po powstaniu styczniowym). Przekształcenie osady w miasto nie przyczyniło się do szybkiego rozwoju Lututowa – zmniejszyła się liczba ludności, nastąpiły także istotne zmiany w składzie narodowościowym. Wraz z tym, jak Lututów stał się ośrodkiem handlowym, zaczęła się w nim osiedlać ludność żydowska. W 1918 r., po odzyskaniu niepodległości przez Polskę, Lututów stał się lokalnym gminnym ośrodkiem handlu i kultury. Zbudowano tutaj elektrownię, a w 1921 r. – remizę straży pożarnej, która stała się ośrodkiem spotkań kulturalnych. W miasteczku działały również: Spółdzielnia Kredytowa i Spółdzielnia Spożywców oraz różnego rodzaju organizacje polityczne i społeczne. W czasie okupacji Lututów został włączony do Rzeszy. W ramach akcji germanizacyjnej zmieniono nazwę miejscowości i ulic, rozpoczęto również prześladowanie Polaków i Żydów (zamknięto szkołę i kościół). W ramach represji od 1940 do 1943 r. wysiedlano z Lututowa i okolicznych wiosek ok. 1000 mieszkańców. Wielu z nich wywieziono na przymusowe roboty do Niemiec. 26 stycznia 1945 r. Lututów został wyzwolony przez Armię Czerwoną.

4.2. Środowisko kulturowe

Zachowane zasoby dziedzictwa kulturowego, obejmujące cenne zabytki wpisane do rejestru zabytków i ewidencji konserwatorskiej, historycznie ukształtowane układy przestrzenne, miejsca koncentracji podziemnych warstw kultury, a także tradycja regionu, stanowią wartości podlegające ochronie prawnej i pozwalające na wyodrębnienie obszarów o znaczących walorach środowiska kulturowego, na które składają się: przekształcone przez człowieka twory przyrody oraz wytworzone wartości materialne i duchowe. Troska o środowisko kulturowe to nie tylko ochrona materialnych śladów naszej przeszłości, ale także ochrona tożsamości ludzi w jej najbardziej newralgicznym aspekcie, bowiem straty w środowisku kulturowym, a szczególnie utracone dziedzictwo kulturowe, są nie do odtworzenia.

Ochrona dóbr kultury materialnej i niematerialnej jest celem polityki przestrzennej, a kształtowanie środowiska kulturowego powinno generować rozwój innych dziedzin życia regionu (np. turystykę i rekreację, osadnictwo, leśnictwo, rolnictwo). Obiekty kultury materialnej winny być wykorzystane i użytkowane z zapewnieniem opieki konserwatorskiej, rewaloryzacji i nadania im odpowiednich funkcji użytkowych.

W studium uwzględnia się, w szczególności ochronę:

- zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru i ich otoczenia,
- innych zabytków nieruchomości, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków.
- parków kulturowych – na terenie gminy nie występują parki kulturowe.

Ponadto studium uwzględnia występujące na terenie gminy zabytki archeologiczne będące świadectwem wielowiekowej historii, w postaci stanowisk archeologicznych zarejestrowanych w wojewódzkiej ewidencji zabytków.

4.2.a. Zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków

Lp.	Lokalizacja	Obiekt	Wpis do rejestru
zabytki architektury			
1.	Lututów	kościół parafialnego p.w. śś Piotra i Pawła Trójcy	Nr rej. 302/A
2.	Świątkowice	dwór park	Nr rej. 168/A Nr rej. 373/A

4.2.b. Zabytki ujęte w gminnej ewidencji zabytków

Lp.	Lokalizacja	Obiekt
zabytki architektury		
1.	Chojny	Dom Nr 23, drewn., ok. 1937 r.
2.		Dom Nr 56, drewn., 1920
3.		Dom Nr 76, drewn., lata 30-te XX w.
4.		Dom Nr 84, drewn., 1930
5.		Szkoła, Chojny 21
6.	Dobrosław	Dom Nr 1, mur., 1938, budynek byłej szkoły podstawowej
7.		Krzyż przydrożny
8.	Dymki	Zagroda, Dymki 39
9.		Zagroda, Dymki 40
10.		Kapliczka M.B. Częstochowskiej, mur., ok. 1930
11.		Dom Nr 33,
12.	Łęki Małe	Stodoła, Łęki Małe 33
13.	Łęki Duże	Dom Nr 3, 1925
14.		Dom Nr 5, drewn., 1932

15.		Dom Nr 17
16.	Niemojew	Kapliczka, mur., 1920
17.		Dom, ob. gajówka, drewn., 1932
18.		Dom nr 22, mur., 1937
19.		Dom Nr 24, drewn., ok. 1917
20.		Dom Nr 37, 1927
21.	Swoboda	Cmentarz ewangelicki
22.		Szkoła podstawowa, Swoboda 6
23.	Świątkowice	Zespół dworski - dwór, mur.-drewn., XVIII w.
24.		Zespół dworski - park, XVIII w.
25.	Lututów	Zespół kościoła par. p.w. św. Piotra i Pawła otoczenie kościoła z pierścieniem drzew w granicy trwałego ogrodzenia
26.		Otoczenie kościoła par. p.w. św. Piotra i Pawła z pierścieniem drzew w granicy trwałego ogrodzenia, ul. Gimnazjalna 3
27.		Zespół cmentarza parafialnego
28.		Grobowiec, ul. Cmentarna
29.		Kaplica cmentarna, ul. Cmentarna
30.		Plebania, ul. Gimnazjalna 3
31.		Dom, ul. Przejazd 1
32.		Dom, ul. Polna 2
33.		Dom, ul. Gimnazjalna 12
34.		Dom, ul. Gimnazjalna 6
35.		Miejsce byłego budynku mieszkalnego, ul. Polna
36.		Dom, ul. Gimnazjalna 8/10
37.		Zespół dawnej synagogi, ul. Wieruszowska
38.		Zespół domu, ul. Gimnazjalna 1
39.		Młyn, ul. Zielona
40.		Zespół domu, ul. Wieruszowska 11
41.		Dom, ul. Wieruszowska 33
42.		Były ośrodek zdrowia – obecnie budynek mieszkalny, ul. Żłoczewska 15
43.		Dom, ul. Żłoczewska 8
44.		Dom, ul. Żłoczewska 37
45.		Była szkoła – obecnie budynek mieszkalny, ul. Żłoczewska
46.		Dom, ul. Żłoczewska 7
47.		Dom, ul. Żłoczewska 10
48.		Dom, ul. Wieruszowska 23
49.		Zespół dworski – obora, Zespół Szkół Rolniczych, ul. Klonowska 3
50.		Dom, ul. Rynek 14
51.		Zespół domu, ul. Rynek 6
52.		Dom, ul. Rynek 2
53.		Dom, ul. Rynek 9
54.		Zespół Dworski – dom zarządcy
55.		Zespół Dworski – park
56.	Zespół Dworski – spichlerz	
57.	Zespół Dworski – magazyn	
58.	Zespół Dworski – gorzelnia	
59.	Zespół Dworski – dwór, Zespół Szkół Rolniczych	
60.	Dom, ul. Rynek 10	
61.	Dom, ul. Rynek 16	

62.	Dom, ul. Rynek 3
63.	Dom, ul. Rynek 13
64.	Dom, ul. Rynek 20
65.	Dom, ul. Rynek 4
66.	Dom, ul. Rynek 11
67.	Dom, ul. Rynek 5
68.	Dom, ul. Rynek 1
69.	Dom, ul. Rynek 21
70.	Dom, ul. Rynek 15
71.	Dom, ul. Rynek 22
72.	Dom, ul. Polna 3
73.	Dom, ul. Ks. Ucieklaka 6
74.	Dom, ul. Żłoczewska 2
75.	Dom, ul. Ks. Ucieklaka 10
76.	Dom, ul. Wieluńska 4
77.	Dom przedpogrzebowy, ul. Wieruszowska
78.	Dom, ul. Wieruszowska
79.	Dom, ul. Żłoczewska 25
80.	Dom, ul. Wieluńska 30
81.	Dom, ul. Żłoczewska 73
82.	Dom, ul. Wieluńska 9
83.	Obora, ul. Wieluńska 4
84.	Dom, ul. Żłoczewska 22
85.	Układ ruralistyczny wsi Lututów – granica ochrony zgodnie z kartą Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków

4.2.c. Zabytki archeologiczne

Na terenie gminy znajduje się szereg stanowisk archeologicznych, będących świadectwem wielowiekowej historii gminy:

Spis stanowisk archeologicznych na terenie gminy LUTUTÓW zarejestrowanych w wojewódzkiej ewidencji zabytków

- *. Augustynów 1 (1 na 74-41), gm. Lututów
- osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Augustynów 2 (2 na 74-41), gm. Lututów
- osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Augustynów 3 (3 na 74-41), gm. Lututów
- osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Augustynów 4 (4 na 74-41), gm. Lututów
- osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Brzozowiec 1 (11 na 75-42), gm. Lututów
- ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Chojny 1 (9 na 75-43), gm. Lututów
- osada (?) kultury trzebieńskiej, wczesna EB
- osada (?) kultury łużyckiej, III EB
- ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Chojny 2 (17 na 75-43), gm. Lututów
- osada kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
- *. Chojny 3 (21 na 75-43), gm. Lututów
- osada kultury przeworskiej, rzym
- *. Chojny 4 (22 na 75-43), gm. Lututów
- osada kultury przeworskiej, rzym
- punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- *. Chojny 5 (23 na 75-43), gm. Lututów
- osada (?) kultury przeworskiej, rzym
- punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- *. Chojny 6 (24 na 75-43), gm. Lututów
- ślad osadnictwa kultury prapolskiej (?), wczesne średniowiecze
- punkt osadniczy kultury polskiej, XVI-XVIII w.
- *. Chojny 7 (25 na 75-43), gm. Lututów
- ślad osadnictwa kultury przeworskiej, rzym
- punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- *. Chojny 8 (26 na 75-43), gm. Lututów
- osada kultury łużyckiej, halsztat
- punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- *. Chojny 9 (27 na 75-43), gm. Lututów
- osada kultury łużyckiej, halsztat
- punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- *. Chojny 10 (28 na 75-43), gm. Lututów
- punkt osadniczy kultury łużyckiej, halsztat
- punkt osadniczy kultury polskiej, XVI-XVIII w.
- *. Chojny 11 (29 na 75-43), gm. Lututów
- osada (?) kultury przeworskiej, rzym
- punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- *. Chojny 12 (30 na 75-43), gm. Lututów
- ślad osadnictwa kultury przeworskiej, rzym
- punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- *. Chojny 13 (31 na 75-43), gm. Lututów
- punkt osadniczy kultury łużyckiej, V EB-halsztat
- punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- *. Chojny 14 (32 na 75-43), gm. Lututów
- punkt osadniczy kultury przeworskiej, rzym
- punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- *. Chojny 15 (33 na 75-43), gm. Lututów
- punkt osadniczy kultury przeworskiej, rzym
- punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- *. Chojny 16 (34 na 75-43), gm. Lututów
- osada kultury przeworskiej, rzym
- punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- *. Chojny 17 (35 na 75-43), gm. Lututów
- ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- osada kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
- punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- *. Chojny 18 (48 na 75-43), gm. Lututów
- ślad osadnictwa kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
- punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- *. Chojny 19 (49 na 75-43), gm. Lututów
- punkt osadniczy kultury łużyckiej, EB
- ślad osadnictwa kultury przeworskiej, chronologia nieokreślona
- ślad osadnictwa kultury prapolskiej, średniowiecze
- punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- *. Chojny 20 (50 na 75-43), gm. Lututów
- ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
- ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Chojny 21 (51 na 75-43), gm. Lututów
- cmentarzysko kultury przeworskiej, późny rzym
- punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
stanowisko częściowo zniszczone przez zasadzenie młodnika
- *. Chojny 22 (52 na 75-43), gm. Lututów
- punkt osadniczy kultury łużyckiej, EB
- ślad osadnictwa kultury polskiej, średniowiecze
- punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- *. Chojny 23 (53 na 75-43), gm. Lututów
- ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, pradzieje
- ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
- punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- *. Chojny 24 (61 na 75-43), gm. Lututów
- ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, pradzieje
- punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- *. Chojny 25 (63 na 75-43), gm. Lututów
- punkt osadniczy kultury komornickiej, starszy mezolit
- ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, wczesna EB
- punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- *. Dymki – Folwark 1 (41 na 74-42), gm. Lututów
- ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Dymki – Folwark 2 (37 na 74-42), gm. Lututów
- punkt osadniczy kultury trzebieńskiej/przedłużyckiej, II EB
- punkt osadniczy kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Dymki – Folwark 3 (38 na 74-42), gm. Lututów
- punkt osadniczy kultury trzebieńskiej, I-II EB
- ślad osadnictwa kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Dymki – Góry 1 (28 na 74-42), gm. Lututów
- punkt osadniczy kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Dymki – Góry 2 (31 na 74-42), gm. Lututów
- ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Dymki – Góry 3 (39 na 74-42), gm. Lututów
- ślad osadnictwa kultury łużyckiej, EB-halsztat
- ślad osadnictwa kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Dymki – Góry 4 (40 na 74-42), gm. Lututów
- punkt osadniczy kultury łużyckiej, halsztat-wczesny laten
- ślad osadnictwa kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
- punkt osadniczy kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Dymki – Góry 5 (47 na 74-42), gm. Lututów
- punkt osadniczy kultury łużyckiej, EB
- punkt osadniczy kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Dymki – Góry 6 (46 na 74-42), gm. Lututów
- ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- punkt osadniczy kultury przeworskiej, rzym
- punkt osadniczy kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Dymki – Góry 7 (48 na 74-42), gm. Lututów
- punkt osadniczy kultury przeworskiej, rzym
- ślad osadnictwa kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
- osada kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Dymki – Góry 8 (49 na 74-42), gm. Lututów
- osada (?) kultury łużyckiej, IV-V EB
- ślad osadnictwa kultury przeworskiej (?), chronologia nieokreślona
- osada kultury polskiej, XV-XVII w.
- *. Dymki – Góry 9 (50 na 74-42), gm. Lututów

- ślad osadnictwa kultury lużyckiej, chronologia nieokreślona
- punkt osadniczy kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Dymki – Góry 10 (51 na 74-42), gm. Lututów
- ślad osadnictwa kultury lużyckiej, chronologia nieokreślona
- punkt osadniczy kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Dymki – Kijanice 1 (42 na 74-42), gm. Lututów
- osada (?) kultury lużyckiej, EB
- punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- *. Dymki – Kijanice 2 (43 na 74-42), gm. Lututów
- ślad osadnictwa kultury lużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Dymki – Kijanice 3 (45 na 74-42), gm. Lututów
- punkt osadniczy kultury nieokreślonej, mezolit
- punkt osadniczy kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Dymki – Kijanice 4 (44 na 74-42), gm. Lututów
- ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, pradziej
- punkt osadniczy kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Hipolity 1 (1 na 75-42), gm. Lututów
- punkt osadniczy kultury lużyckiej, EB
- *. Huta 1 (26 na 74-43), gm. Lututów
- ślad osadnictwa kultury lużyckiej, EB
- punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Huta 2 (27 na 74-43), gm. Lututów
- ślad osadnictwa kultury polskiej, średniowiecze
- punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- *. Huta 3 (28 na 74-43), gm. Lututów
- ślad osadnictwa kultury pucharów lejkowatych, neolit
- punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII
- *. Huta 4 (29 na 74-43), gm. Lututów
- punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- *. Jeżopole 1 (29 na 74-42), gm. Lututów
- punkt osadniczy kultury przeworskiej, rzym
- punkt osadniczy kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Kłoniczki 1 (36 na 75-43), gm. Lututów
- osada (?) kultury lużyckiej, halsztat-wczesny laten
- punkt osadniczy kultury przeworskiej, rzym
- punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- *. Kłoniczki 2 (37 na 76-43), gm. Lututów
- punkt osadniczy kultury lużyckiej, EB
- punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- *. Kłoniczki 3 (38 na 76-43), gm. Lututów
- punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- *. Kłoniczki 4 (39 na 76-43), gm. Lututów
- ślad osadnictwa kultury przeworskiej, rzym
- punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- *. Kłoniczki 5 (40 na 76-43), gm. Lututów
- ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, pradziej
- punkt osadniczy kultury polskiej, XVII-XVIII w.
- *. Kopaniny 1 (19 na 74-42), gm. Lututów
- punkt osadniczy kultury lużyckiej, chronologia nieokreślona
- punkt osadniczy kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Kopaniny 2 (18 na 74-42), gm. Lututów
- ślad osadnictwa kultury polskiej, średniowiecze
- punkt osadniczy kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Lututów 1 (33 na 74-42), gm. Lututów
- punkt osadniczy kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Lututów 2 (15 na 75-42), gm. Lututów
- ślad osadnictwa kultury trzeźnieńskiej, II EB
- *. Lututów 3 (3 na 75-42), gm. Lututów
- osada kultury lużyckiej, EB
- *. Lututów 4 (4 na 75-42), gm. Lututów
- osada kultury lużyckiej, EB
- zagrożenie: samowolny pobór piasku**
- *. Lututów 5 (9 na 75-42), gm. Lututów
- ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, neolit
- ślad osadnictwa kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
- punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Lututów – Żmuda 1 (74-42), gm. Lututów
- cmentarzysko kultury lużyckiej, halsztat 1971 – badania ratownicze, B. Abramek
- *. Łęki Duże 1 (10 na 75-42), gm. Lututów
- ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, pradziej?
- ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Łęki Małe 1 (5 na 75-42), gm. Lututów
- ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Łęki Małe 2 (6 na 75-42), gm. Lututów
- punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Łęki Małe 3 (7 na 75-42), gm. Lututów
- ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Niemojew 1 (24 na 74-42), gm. Lututów
- ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, epoka kamienia
- punkt osadniczy kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Niemojew 2 (25 na 74-42), gm. Lututów
- ślad osadnictwa kultury lużyckiej, chronologia nieokreślona
- punkt osadniczy kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Niemojew 3 (23 na 74-42), gm. Lututów
- ślad osadnictwa kultury nieokreślonej, epoka kamienia
- punkt osadniczy kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Niemojew 4 (22 na 74-42), gm. Lututów
- ślad osadnictwa kultury lużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Niemojew 5 (21 na 74-42), gm. Lututów
- osada kultury pucharów lejkowatych (faza wiórecka), neolit
- ślad osadnictwa kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Niemojew 6 (52 na 74-42), gm. Lututów
- ślad osadnictwa kultury prapolskiej, wczesne średniowiecze
- punkt osadniczy kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Niemojew 7 (20 na 74-42), gm. Lututów
- punkt osadniczy kultury pucharów lejkowatych, neolit
- ślad osadnictwa kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Ostrycharze 1 (1 na 75-41), gm. Lututów
- punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Ostrycharze 2 (2 na 75-41), gm. Lututów
- osada kultury polskiej, nowożytność
- *. Ostrycharze 3 (3 na 75-41), gm. Lututów
- punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Ostrycharze 4 (4 na 75-41), gm. Lututów
- ślad osadnictwa kultury przeworskiej, rzym
- punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Piaski 1 (35 na 74-42), gm. Lututów
- punkt osadniczy kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Piaski 2 (36 na 74-42), gm. Lututów
- ślad osadnictwa kultury pucharów lejkowatych, neolit
- ślad osadnictwa kultury polskiej, średniowiecze
- punkt osadniczy kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Piaski 3 (34 na 74-42), gm. Lututów
- punkt osadniczy kultury polskiej, XV-XVII w.
- *. Piaski 4 (5 na 74-41), gm. Lututów
- osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Piaski 5 (6 na 74-41), gm. Lututów
- osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Popielina Towarzystwo 1 (17 na 74-42), gm. Lututów
- ślad osadnictwa kultury pucharów lejkowatych, neolit
- punkt osadniczy kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Popielina Towarzystwo 2 (16 na 74-42), gm. Lututów
- punkt osadniczy kultury pucharów lejkowatych, neolit
- ślad osadnictwa kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Popielina Towarzystwo 3 (15 na 74-42), gm. Lututów
- ślad osadnictwa kultury pucharów lejkowatych, neolit
- ślad osadnictwa kultury polskiej, XVI-XVII w.

- *. Swoboda 1 (12 na 75-42), gm. Lututów
- ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Swoboda 2 (14 na 75-42), gm. Lututów
- ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność
- *. Świątkowice 1 (13 na 75-42), gm. Lututów
- ślad osadnictwa kultury polskiej, późne średniowiecze
- punkt osadniczy kultury polskiej, nowożytność
- *. Świątkowice 1 (59 na 76-42), gm. Lututów
- osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Świątkowice 2 (60 na 76-42), gm. Lututów
- osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Świątkowice 3 (61 na 76-42), gm. Lututów
- osada kultury polskiej, XIV-XV w.
- *. Walknówek 1 (30 na 74-42), gm. Lututów
- punkt osadniczy kultury przeworskiej, późny laten
- ślad osadnictwa kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Walknówek 2 (32 na 74-42), gm. Lututów
- punkt osadniczy kultury polskiej, XIII-XIV w.
- punkt osadniczy kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Zygmuntów 1 (14 na 74-42), gm. Lututów
- ślad osadnictwa kultury łużyckiej, EB
- *. Zygmuntów 2 (27 na 74-42), gm. Lututów
- ślad osadnictwa kultury łużyckiej, chronologia nieokreślona
- *. Zygmuntów 3 (26 na 74-42), gm. Lututów
- osada kultury polskiej, XVI-XVII w.
- *. Żmuda 1 (2 na 75-42), gm. Lututów
- ślad osadnictwa kultury polskiej, nowożytność

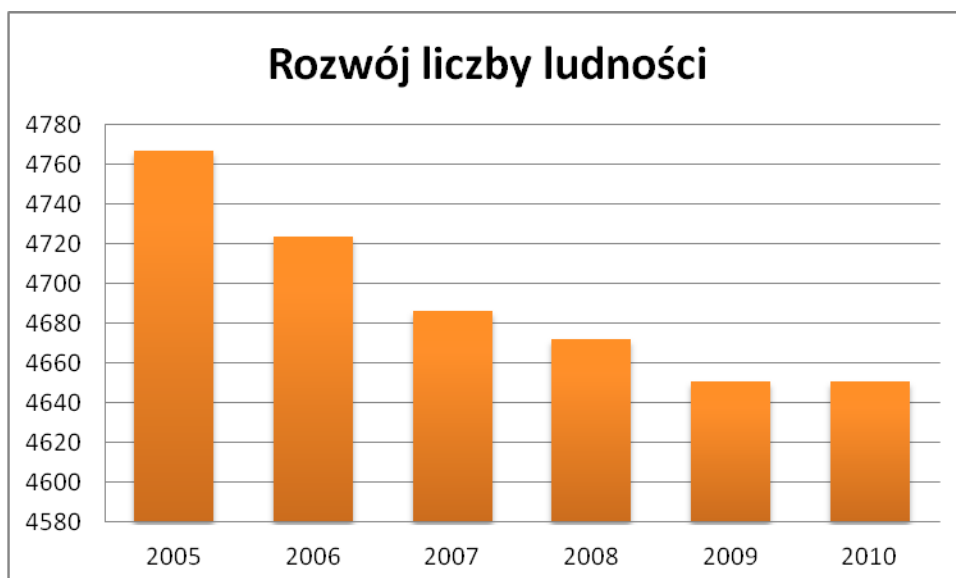
5. Uwarunkowania społeczno-demograficzne

5.1. Rozwój, ruch naturalny i migracje ludności

Zgodnie z danymi Urzędu Statystycznego liczba ludności w gminie Lututów wg stanu na dzień 31 XII 2010 r. wynosiła:

Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	na 1 km ²	Kobiety na 100 mężczyzn
4651	2304	2347	61	102

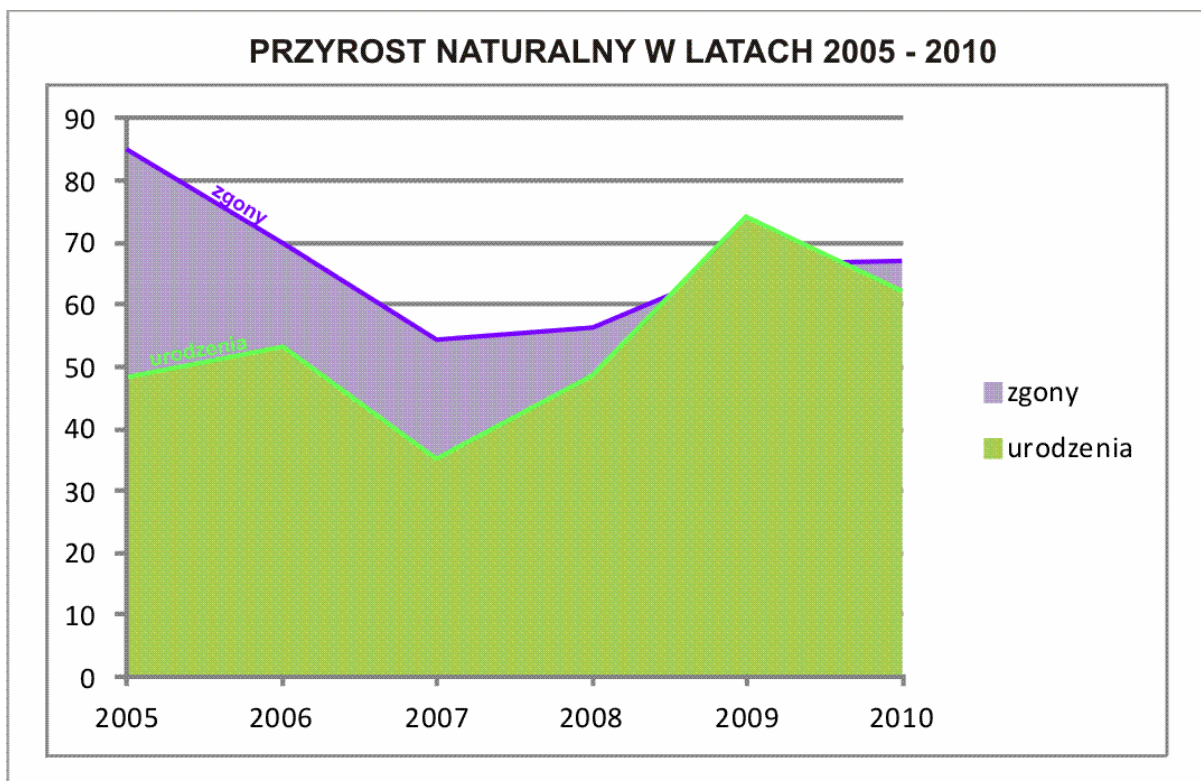
Na przestrzeni ostatnich lat liczba ludności na terenie gminy systematycznie spada.

Rozwój liczby ludności zależy od trzech czynników: przyrostu naturalnego (czyli różnicy między liczbą urodzeń i zgonów), salda migracji (a więc różnicy między napływem na dany teren i odpływem z niego) oraz zmian w zasięgu terytorialnym.

Gmina Lututów charakteryzuje się ujemnym przyrostem naturalnym, który w przeciągu ostatnich lat kształtował się na poziomie od - 5 do - 37. Wyjątek stanowi tu rok 2009, kiedy wskaźnik ten był lekko dodatni i wynosił +8.

Drugim ważnym czynnikiem, po przyroście naturalnym, mającym wpływ na liczbę ludności mają migracje. Ludzie osiedlają się na terenach, których perspektywy rozwojowe postrzegają z optymizmem, natomiast spontaniczna emigracja z danego terenu jest zawsze sygnałem zagrożenia, zapaścią rozwojową.

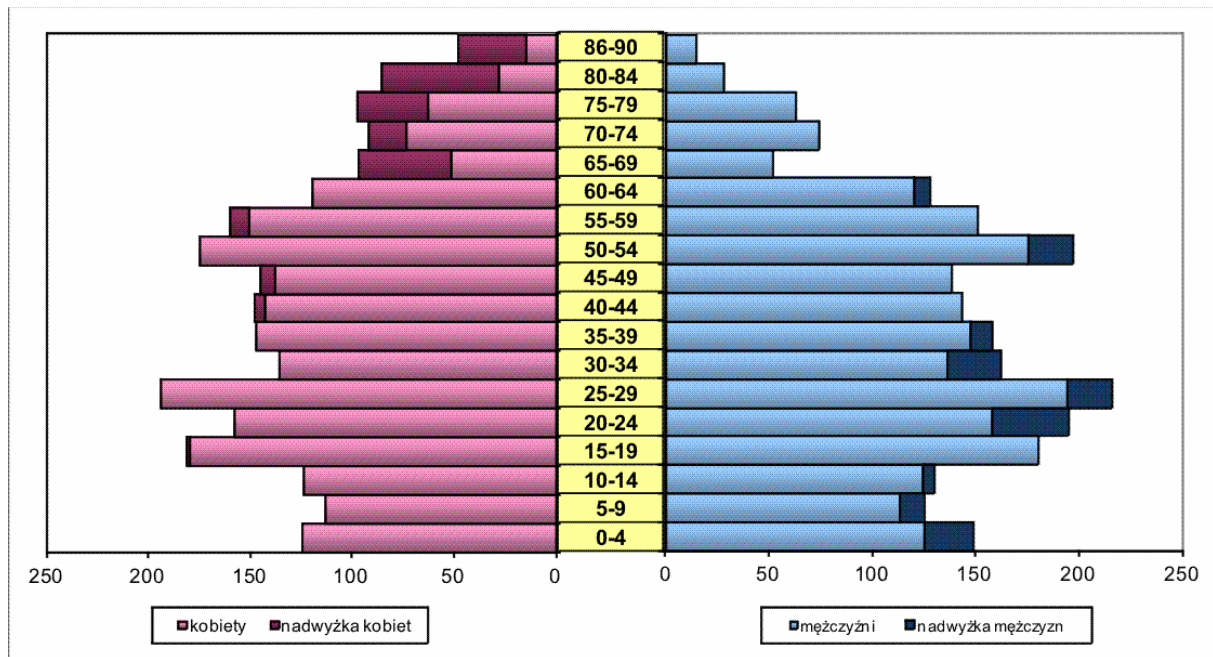
Rok	Odływ	Napływ	Saldo migracji
2005	56	40	-16
2006	78	54	-24
2007	66	49	-17
2008	25	36	+11
2009	34	32	-2
2010	40	46	+6

wg stanu na dzień 31.12.2010 r.

W przeciągu kilku ostatnich lat obserwuje się ujemne saldo migracji kształtujące się (według danych GUS) na poziomie od -2 do -24 osób. Wyjątek stanowi rok 2008 i 2010 kiedy wskaźnik ten był dodatni.

5.2. Struktura demograficzna ludności

Struktura demograficzna to obraz aktualnego stanu społeczeństwa, którą najlepiej charakteryzuje poniższa struktura płci i wieku mieszkańców gminy Lututów.

wg stanu na dzień 31.12.2010 r.

Struktura demograficzna to obraz aktualnego stanu społeczeństwa. Na terenie gminy (podobnie jak na obszarze powiatu wierszowskiego) wskaźnik feminizacji kształtował się na poziomie 102%, a w województwie łódzkim wynosił aż 110%. Występująca różnica w proporcji pomiędzy liczbą kobiet, a mężczyzn jest w znacznej mierze spowodowana istniejącą na terenie gminy strukturą gospodarki oraz starzeniem demograficznym.

W strukturze wieku i płci zauważalna jest nadwyżka mężczyzn do 60 roku życia, podczas gdy przewaga kobiet występuje przede wszystkim pomiędzy 60 a 90 rokiem życia, co jest uwarunkowane dłuższym okresem życia pań.

Według podziału ekonomicznego ludność możemy podzielić na trzy grupy wiekowe, które są istotne z punktu widzenia rynku pracy i zasobów siły roboczej: przedprodukcyjny, produkcyjny oraz poprodukcyjny. Podział ten jest kształtowany przez rodność, umieralność i ruchy migracyjne.

Struktura ludności wg podziału ekonomicznego							
ogółem	w wieku przedprodukcyjnym		w wieku produkcyjnym		w wieku poprodukcyjnym		ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (%)
	razem	w tym kobiet	razem	w tym kobiet	razem	w tym kobiet	
4651	980	472	2898	1334	773	541	60,5

wg stanu na dzień 31.12.2010 r.

Udział pierwszej grupy (osoby w wieku przedprodukcyjnym) wynosi 21,1% i jest większy od poziomu dla powiatu, kształtującego się w granicy 20,7% oraz dla

wojewódzkiego wynoszącego 17,4%. Udział w wieku produkcyjnym jest trochę mniejszy od udziału powiatowego, gdzie oscyluje on na wysokości 63,2% oraz wojewódzkiego (63,8%). Osób w wieku poprodukcyjnym zamieszkujących gminę Lututów jest trochę niż w powiecie gdzie wartość ta osiąga 16,2%. Wyżej wymienione wielkości zależą od wielu czynników, nie tylko czysto demograficznych, ale przede wszystkim związanych z rozmieszczeniem i wielkością rynków pracy.

Ze strukturą wieku i płci ludności jest powiązany również wskaźnik obciążenia ekonomicznego ludności, czyli stosunek liczby ludności w wieku nieprodukcyjnym (tj. ludność w wieku przedprodukcyjnym 0-17 lat oraz ludność w wieku poprodukcyjnym 60/65+ lat) do 100 osób w wieku produkcyjnym (jest on wyrażony w procentach).

Można zauważyć, że wskaźnik ten dla gminy Lututów wynoszący 60,5% jest mniej korzystny niż w powiecie, gdzie wynosi on 58,3% oraz w województwie, dla którego kształtuje się na poziomie 56,8%. Im przedmiotowy wskaźnik jest wyższy, tym sytuacja demograficzna obszaru z punktu widzenia ekonomicznego jest gorsza, zwłaszcza wówczas, gdy decyduje o tym wysoki udział osób w wieku poprodukcyjnym (stare społeczeństwo). Systematyczny przyrost osób w wieku poprodukcyjnym powoduje silną presję na system emerytalny (zapewnienie emerytur dla coraz liczniejszej populacji osób, które zakończyły aktywność zawodową) oraz na system opieki zdrowotnej (zapewnienie specjalistycznej opieki ludziom w podeszłym wieku).

5.3. Bezrobocie

Bezrobocie stanowi jeden z najtrudniejszych problemów społeczno-gospodarczych. Rozmiar bezrobocia zależy od systemu gospodarczego i aktualnie prowadzonej polityki krajowego rynku pracy. Związane jest zwykle z poziomem nowych inwestycji i trwałym zatrudnianiem pracowników w nowopowstałych i nowoczesnych zakładach pracy sektora publicznego lub prywatnego.

Liczba bezrobotnych w gminie Lututów zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wieruszowie na 31 grudnia 2011 r. wynosiła 224 osób i wzrosła w porównaniu do 31 grudnia 2010 r. o 22 osoby.

W celu zmniejszenia liczby osób bezrobotnych Powiatowy Urząd Pracy w Wieruszowie podjął szereg działań mających na celu wsparcie finansowe przedsiębiorców i instytucji zatrudniających osoby bezrobotne, przygotowanie osób

bezrobotnych do podjęcia zatrudnienia poprzez finansowanie szkolenia, staże i przygotowanie zawodowe.

5.4. Warunki życia i poziom zamożności społeczeństwa

Zasoby mieszkaniowe i ich wyposażenie to jeden z podstawowych warunków poziomu i jakości życia mieszkańców. W roku 2010 w gminie Lututów znajdowało się 1503 mieszkań, o łącznej powierzchni użytkowej 128 186 m².

Analizując dane dotyczące ilości mieszkań na terenie gminy na przełomie ostatnich lat, obserwuje się ich powolny wzrost.

Zasoby mieszkaniowe na terenie gminy Lututów			
rok	2008	2009	2010
liczba mieszkań	1496	1499	1503
powierzchnia użytkowa mieszkań	127 093 m ²	127 456 m ²	128 186 m ²
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania	85,0 m ²	85,0 m ²	85,3 m ²

Źródło. www.stat.gov.pl

Stan wyposażenia mieszkań w instalacje techniczno – sanitarne w analizowanym okresie, systematycznie (choć stosunkowo wolno) również polepszał się.

Stan wyposażenia mieszkań w instalacje techniczno – sanitarne			
rok	2008	2009	2010
wodociąg	1245	1248	1252
ustęp splukiwany	948	951	956
łazienka	981	984	989
centralne ogrzewanie	763	766	771

Źródło. www.stat.gov.pl

Powyższe tendencje świadczą, iż z każdym rokiem poprawia się komfort zamieszkiwania. W 2010 r. duża część mieszkań, bo około 83,3% posiadała wodociąg. Gorzej wygląda sytuacja z centralnym ogrzewaniem, w które wyposażone było około 65,8% mieszkań. Wyposażenie w urządzenia sanitarne jest zadowalające, ponieważ 51,3% domostw posiadało łazienkę.

5.5. Ochrona zdrowia i opieka społeczna

Na obszarze gminy działa Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Lututowie, który zapewnia mieszkańcom gminy podstawową opiekę lekarską, natomiast w zakresie opieki stomatologicznej funkcję tę pełni Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej. Opiekę specjalistyczną zapewniają szpitale w: Wieluniu, Sieradzu i Wieruszowie.

Główną instytucją świadczącą pomoc społeczną tutejszej ludności jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zlokalizowany w Lututowie. Jego zadaniem jest przede wszystkim zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych osobom wymagającym pomocy w codziennym życiu, w tym: bezrobotnym, niepełnosprawnym, ludziom starszym, dzieciom i młodzieży, bezdomnym, rodzinom i osobom dotkniętym problemem alkoholowym, osobom opuszczającym zakłady karne, ofiarom klęsk żywiołowych oraz rodzinom zagrożonym demoralizacją i patologią. Zakres i formy pomocy są zróżnicowane – zależą one od sytuacji życiowej osób wymagających pomocy.

5.6. Oświata

Na terenie gminy działają następujące placówki oświatowo-wychowawcze:

1. przedszkola:

- 5-oddziałowe przedszkole w Lututowie,
- trzy oddziały przyszkolne,
- oddział przyszkolny prowadzony przez Stowarzyszenie Przyjaciół Szkół Katolickich w Częstochowie dotowany przez gminę,

2. szkoły podstawowe:

- trzy szkoły podstawowe z klasami I-VI zlokalizowane w: Lututowie, Niemojewie, Hucie,
- szkoła filialna z klasami I-III znajdująca się w Swobodzie,
- szkoła katolicka z klasami I-VI prowadzona przez Stowarzyszenie Przyjaciół Szkół Katolickich w Częstochowie dotowana przez gminę,

3. gimnazjum:

- Gimnazjum Publiczne w Lututowie,

4. szkoła ponadgimnazjalna:

- Zespół Szkół Rolniczych w skład, którego wchodzi: Technikum, Zasadnicza Szkoła Zawodowa oraz Liceum Ogólnokształcące.

5.7. Kultura, sport, turystyka i rekreacja

Życie kulturalne mieszkańców gminy Lututów koncentruje się głównie wokół Gminnego Ośrodka Kultury oraz Gminnej Biblioteki zlokalizowane w Lututowie oraz szkolnych punktach bibliotecznych. Głównym celem działalności centrum kultury jest kompleksowe rozpoznanie, rozbudzenie, zaspokajanie potrzeb i zainteresowań mieszkańców w zakresie szeroko pojętej kultury, sportu i rekreacji. Do obiektów zaspokajających potrzeby w zakresie sportu zaliczyć należy otworzony w 2009 r. „Orlik”.

Poza pensjonatem Euro-zajazd zlokalizowanego w Lututowie przy drodze krajowej nr 14 oraz dwoma gospodarstwami agroturystycznymi znajdującymi się w miejscowościach Łęki Małe, Hipolity, w gminie brak jest innej bazy noclegowej.

5.8. Zagrożenia bezpieczeństwa publicznego

Do lokalnych jednostek służących potrzebom tutejszej ludności zaliczyć można dziesięć jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej zlokalizowanych w miejscowościach: Chojny, Kluski, Lututów, Niemojew, Piaski, Łęka, Świątkowice, Dobrosław, Dymki, Huta.

6. Uwarunkowania gospodarcze

6.1. Rynek pracy

Jednostki gospodarcze (*tzn. wyodrębnione prawnie, organizacyjnie i ekonomicznie jednostki, prowadzące działalność gospodarczą*) wpisane do rejestru regon i zarejestrowane według sekcji PKD według stanu z 31.12.2010 r. na terenie gminy Lututów to:

• rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybołówstwo (sekcja A)	18
• przetwórstwo przemysłowe (sekcja C)	40
• dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją (sekcja E)	1
• budownictwo (sekcja F)	48

• handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (sekcja G)	103
• transport i gospodarka magazynowa (sekcja H)	15
• działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (sekcja I)	8
• informacja i komunikacja (sekcja J)	1
• działalność finansowa i ubezpieczeniowa (sekcja K)	10
• działalność związana z ob. usługą rynku nieruchomości (sekcja L)	2
• działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (sekcja M)	16
• działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (sekcja N)	3
• administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (sekcja O)	12
• edukacja (sekcja P)	18
• opieka zdrowotna i pomoc społeczna (sekcja Q)	12
• działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją (sekcja R)	3
• pozostała działalność usługowa oraz gospodarstwa zatrudniające pracowników (gospodarstwa produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby (sekcja S, T)	18

W strukturze podmiotów gospodarczych, według rodzaju prowadzonej działalności, najliczniejszą grupę stanowią firmy zajmujące się handlem hurtowym i detalicznym, naprawami pojazdów samochodowych włączając motocykle, których udział kształtuje się na poziomie około 31,4% z ogółu podmiotów. Znaczący jest również udział firm zajmujących się budownictwem (14,6%) oraz przetwórstwem przemysłowym (12,2%).

Cechą charakterystyczną działalności gospodarczej na terenie gminy jest obecność dużej liczby firm małych. Wśród funkcjonujących podmiotów w 2010 r. 93,6% stanowiły zakłady zatrudniające od 0 do 9 osób, 5,5% jednostki, w których pracowało pomiędzy 10 a 49 osób. Większość z nich to firmy rodzinne prowadzące działalność na własny rachunek, w różnych gałęziach przemysłu i usług. Na terenie gminy funkcjonują tylko trzy firmy zatrudniające pomiędzy 50 a 249 osób.

Do najbardziej znaczących podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie gminy zaliczyć należy:

- PPHU „Janpol” – produkcja mebli (Lututów),
- Zakład stolarki „Zawmak” – stolarstwo, produkcja sklejki (Świątkowice),
- Zakład stolarski – Bolek Szczepan – produkcja palet (Świątkowice),
- Zakład stolarski – Anna Wojtasik – produkcja palet (Świątkowice),
- Zakład stolarski – Sylwester Kaleta – produkcja palet (Lututów),
- Zakład mięsny – Leszek Różański (Świątkowice),
- Zakład mięsny – Krzysztof Świerczyński (Popielina),
- Ubojnia zwierząt – Leszek Błaszczyk (Popielina),
- Piekarnia – Zdzisław Obała i Czesław Mielczarek (Lututów),
- Piekarnia – Jacek Bak (Lututów),
- Młyn gospodarczy – Aldona i Krzysztof Cierniakowie (Lututów),
- PPHU „Lutex” – Marek Kłapa – produkcja odzieży (Lututów),
- PPHU „Alma” – Szymon Kubiś – produkcja odzieży (Lututów),
- PPHU „Milex” – Konrad Miler – hurtownia sprzętu AGD (Huta),
- PPHU „Margoś” – Małgorzata Bolek – bekoniarstwo (Swoboda),
- PPHU „Wiamot” – Jarosław Wiatr – stacja obsługi samochodów (Lututów),
- Budownictwo – Łukasz Słaby – usługi budowlane (Lututów),
- Budownictwo – „Ekoinżynieria” – usługi drogowe i budowlane (Jeżopole).

6.2. Rolnicza przestrzeń produkcyjna

Gospodarstwa na terenie gminy charakteryzują się niekorzystną strukturą agrarną. Ich znaczna część, bo 48,4% posiada grunty o powierzchni od 0 do 5 ha, a 14% od 5 do 7 ha. Gospodarstwa mniejsze często prowadzą działalność rolniczą wspólnie z inną działalnością komercyjną. Przy Zespole Szkół Rolniczych w Lututowie funkcjonuje Gospodarstwo Pomocnicze gospodarujące powierzchnią 56,02 ha. Na terenie gminy działa również kilkunastu większych właścicieli, którzy prowadzą rolnictwo towarowe. Według danych z Urzędu Gminy struktura gospodarstw na terenie gminy w 2010 r. przedstawia się następująco:

- do 0-2 ha – 209 gospodarstw,
- od 2-5 ha – 359 gospodarstwa,
- od 5-7 ha – 163 gospodarstwa,
- od 7-10 ha – 175 gospodarstw,
- od 10 do 15 ha – 194 gospodarstw,

- powyżej 15 ha – 59 gospodarstw.

RAZEM – 1159 gospodarstw

W strukturze agrarnej dominują głównie: żyto, pszenżyto, mieszanki zbóż, owies, ziemniaki i kukurydza na zielonkę. Warzywnictwo i ogrodnictwo nie stanowi ważniejszej dziedziny gospodarki rolnej. Produkcja warzyw i owoców jest rozdrobniona, najczęściej uprawiane są one w przydomowych ogródkach na własne potrzeby, rzadziej na sprzedaż. Poza produkcją roślinną hoduje się tu trzodę chlewną, bydło mleczne i drób. Słaba opłacalność produkcji rolnej mobilizuje rolników do szukania nowych form działalności, szczególnie w zakresie przetwórstwa, czy też rolnictwa ekologicznego. Ze względu na brak bazy przetwórczej, rolnictwo posiada niewykorzystane moce produkcyjne, zarówno w uprawie jak i hodowli.

6.3. Leśna przestrzeń produkcyjna

Łączna powierzchnia lasów i gruntów leśnych w gminie wynosi 854 ha, z czego 376 stanowią lasy państwowe. W obecnie występujących tu zbiorowiskach leśnych największą grupę stanowią siedliska boru świeżego (Bśw) z drzewostanem sosnowym z pojedynczą brzozą i świerkiem, siedliska boru mieszanego świeżego (BMśw) z drzewostanem sosnowym, jodłowym modrzewiowym i siedliska boru mieszanego wilgotnego (BMw).

7. Stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej

7.1. Układ komunikacyjny

7.1.a. Komunikacja kołowa

Gmina Lututów charakteryzuje się korzystnym układem powiązań zewnętrznych, który zapewnia:

- droga krajowa nr 14 relacji Łowicz – Stryków – Łódź – Pabianice – Sieradz – Złoczew – Walichnowy,

oraz pięć dróg powiatowych:

- nr 4501 E relacji Naramice – Rososz – do drogi powiatowej Nr 4545E,
- nr 4535 E relacji Dębina – Czarnożyły,
- nr 4545 E relacji Sieniec – Masłowice – Opojowice – Świątkowice – Lututów – Klonowa – Klonówka,

- nr 4546E relacji Dymki – Wola Rudlicka,
- nr 4710E relacji Ostrówek – Augustynów - Lututów.

Na sieć powiązań wewnętrznych składają się drogi gminne, w tym:

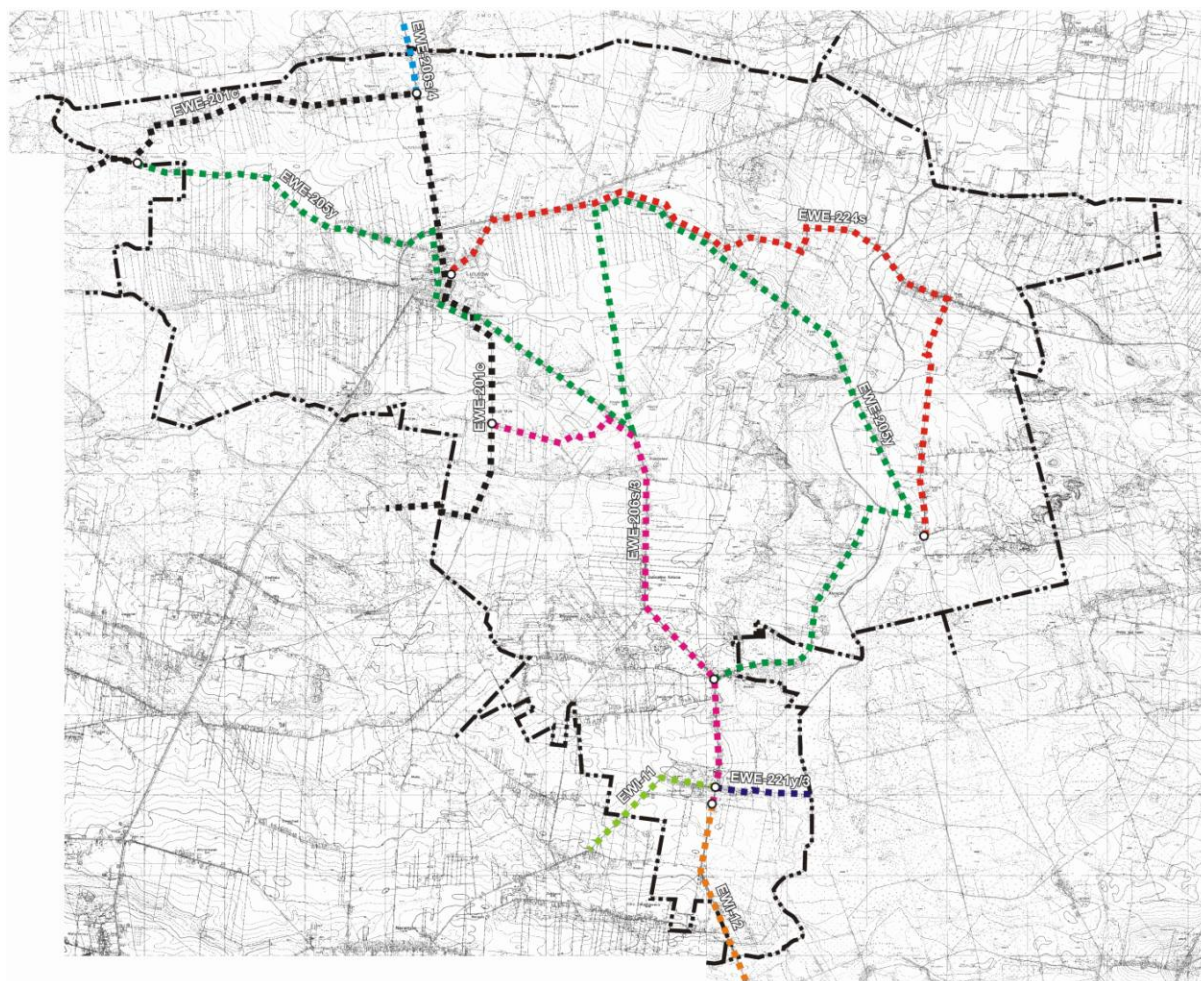
- nr 114007 E relacji gr.miny Klonowa – Stary Niemojew – Jeżopole – Hipolity - Chojny,
- nr 114008 E relacji gr. gminy Klonowa – Zygmuntów – Jeżopole,
- nr 114055 E relacji Wandalin – gr. gminy Złoczew – Huta – Chojny – Bugaj – gr. gminy Ostrówek,
- nr 118251 E gr. gminy Galewice – Popielina – Kopaniny,
- nr 118451 E relacji Popielina – Piaski,
- nr 118452 E relacji Lututów – Łęka Mała – Łęki Duże – gr. gminy Sokolniki,
- nr 118453 E relacji Łęka Mała – Dobrosław,
- nr 118454 E relacji Dymki – Góry – Dobrosław – Bielawy,
- nr 118455 E relacji droga gminna nr 114055E – Kozuby – gr. gminy Ostrówek,
- nr 118456 E relacji Dymki – granica gminy Złoczew,
- nr 118457 E relacji Wiry – Kłoniczki – gr. gminy Czarnożyły – Bielawy,
- nr 118458 E relacji Swoboda – gr. gminy Biała – dr powiatowa nr 4501E,
- nr 117102 E relacji gr. gminy Biała – Świątkowice – gr. gminy Czarnożyły.

Stanowią one połączenie z drogami powiatowymi, które umożliwiają dojazd do sąsiednich gmin oraz większych miast w regionie. Większość dróg gminnych charakteryzuje się zadowalającym stanem technicznym (posiadają nawierzchnię twardą, lecz często nieulepszoną). Część z nich jednak wymaga przebudowy bądź modernizacji, szczególnie w zakresie szerokości jezdni i rodzaju nawierzchni.

Ponadto na obszarze gminy występuje szereg dróg wewnętrznych przeważnie o nawierzchniach gruntowych i zmiennej szerokości pasa drogowego pełniących drugorzędną rolę w układzie komunikacyjnym.

7.1.b. Szlaki turystyczne

Przez teren gminy przebiegają szlaki rowerowe o znaczeniu regionalnym, do których zaliczyć należy:

Nazwa szlaku	Oznaczenie	Długość (km)
Rowerem przez powiaty	EWE-201c	9,7
Wokół Lututowa	EWE-205y	21,7
Do dworu w Świątkowicach	EWE-206s/3	8,0
Łącznik do Klonowej	EWE-206s/4	0,5
Do Leniszek	EWE-221y/3	1,2
Do Huty	EWE-224s	12,0
Skomlin-Konopnica	EWI-11	4,8
Krzyż-Świątkowice	EWI-12	0,8

c-czerwony, s-czarny, y-żółty,

EWE-powiat wierszowski

EWI-powiat wieluński

7.1.c. Komunikacja zbiorowa

Połączenia zewnętrzne są obsługiwane przez sieć linii autobusowych PKS, która łączy przedmiotowy obszar z najważniejszymi ośrodkami powiatu i województwa.

7.2. Infrastruktura techniczna

7.2.a. Zaopatrzenie w wodę

Zaopatrzenie mieszkańców gminy w wodę odbywa się ze studni głębinowych oraz płytkich studni kopanych. Na terenie gminy Lututów znajdują się 3 ujęcia komunalne wykorzystywane dla potrzeb grupowego zaopatrzenia w wodę:

- ujęcie wody w Lututowie – składa się z dwóch studni o ustalonych zasobach eksploatacyjnych wynoszących 66,0 m³/h, przy depresji 41,5 m. Ujmują one wody z górnego jurajskiego poziomu wodonośnego. Studnia awaryjna znajduje się poza terenem stacji.
- ujęcie wody w Świątkowicach – o głębokości 42,5 m, zasobach eksploatacyjnych 27,5 m³/h, przy depresji 4,4 m ujmuje wody z czwartorzędowego poziomu wodonośnego,
- ujęcie wody w Hucie – składa się z dwóch studni o ustalonych zasobach eksploatacyjnych w wysokości 75,0 m³/h, przy depresji 8 m. Ujmują one wody z górnego jurajskiego poziomu wodonośnego.

Przy ujęciach wody znajdują się stacje uzdatniania wody. Oprócz w/w ujęć gminnych na terenie gminy występują również ujęcia przyzakładowe.

Sieć wodociągowa jest dobrze rozwinięta bo około 95 % gospodarstw ma możliwość korzystania z wodociągów. Łączna długość sieci wodociągowej wynosi 86,2 km i obejmuje miejscowości: Lututów, Augustynów, Niemojew, Jeżopole, Łęki Duże, Łęki Małe, Dobrosław, Dobrosław Kolonia, Swoboda, Świątkowice, Huta, Kozub, Chojny, Kłoniczki, Dymki oraz Knapy.

Wydajność dobową studni wynosi 5844 m³/d. Zużycie wody w gminie szacuje się na około 700 m³/d. Zasoby eksploatacyjne studni w pełni zaspakają potrzeby mieszkańców gminy.

7.2.b. Kanalizacja sanitarna

Na terenie gminy działa biologiczno-mechaniczna oczyszczalnia ścieków typu Superbos-500 zlokalizowana w miejscowości Lututów. Projektowana zdolność oczyszczalni wynosi 500 m³/d, przy czym jej obciążenie hydrauliczne, łącznie ze ściekami dowożonymi wynosi około 180 m³/d. Do oczyszczalni za pomocą systemu kanalizacji doprowadzane są ścieki z miejscowości Lututów. Odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest rów melioracyjny R-I wpadający do rzeki Struga Węgłewska.

Długość istniejącej sieci wynosi 5,9 km, przy ilości przyłączy kształtującej się na poziomie 214 szt. (dane na dzień 31.12.2010). W pozostałych miejscowościach ścieki sanitarne odprowadzane są do zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe oraz do przydrożnych rowów.

7.2.c. Zaopatrzenie w energię elektryczną

Gmina Lututów zasilana jest w energią elektryczną ze stacji energetycznych 110/15 kV „Wieluń” i „Złoczew”. Rozdział oraz dystrybucja energii do poszczególnych miejscowości oraz odbiorców odbywa się za pośrednictwem sieci rozdzielczej (dystrybucyjnej) średniego napięcia 15 kV, stacji transformatorowo-rozdzielczych 15/0,4 kV i sieci niskiego napięcia.

Istniejący system dystrybucyjny energii zaspokaja obecne i perspektywiczne potrzeby gminy w tym zakresie, przy założeniu umiarkowanego tempa jej wzrostu. Zarówno GPZ „Wieluń” jak i „Złoczew” posiadają bowiem pewne rezerwy mocy do zagospodarowania oraz wolne pola do wyprowadzenia nowych linii.

7.2.d. Zaopatrzenie w gaz

Na terenie gminy Lututów funkcjonuje Ośrodek Próbnej Eksploatacji złoża gazu Uników wraz z kogeneracyjnym blokiem energetycznym o łącznej mocy 4 MW. Został on wybudowany w celu przeprowadzenia tzw. próbnej eksploatacji, która jest niezbędna do oszacowania złoża, jego parametrów oraz uzyskania koncesji eksploatacyjnej złoża gazu.

Na terenie gminy brak jest sieci gazowej gazu ziemnego, dlatego mieszkańcy zaopatrują się w gaz propan-butan w butlach u lokalnych dystrybutorów.

7.2.e. Zaopatrzenie w ciepło

Energia cieplna do mieszkańców gminy jest dostarczana przede wszystkim z indywidualnych lokalnych źródeł, które są eksploatowane wyłącznie na własne potrzeby lub piecowy (paleniskowy) system ogrzewania mieszkań. Głównym paliwem wykorzystywanym do ogrzewania jest węgiel, olej opałowy oraz wszystkie inne tradycyjne nośniki ciepła dostępne na tutejszym rynku. Na obszarze gminy brak jest scentralizowanego systemu zaopatrzenia w ciepło, obejmującego swym zasięgiem całe miejscowości. Na jej obszarze działają dwie kotłownie, w tym:

- kotłownia lokalna przy blokach Spółdzielni Mieszkaniowej w Lututowie, która zapewnia ciepło dla około 56 rodzin,

- kotłownia zlokalizowana przy szkole podstawowej w Lututowie, zapewniająca ciepło również dla gimnazjum publicznego i przedszkola.

7.2.f. Gospodarka odpadami

Odpady komunalne wytwarzane w ramach poszczególnych gospodarstw domowych oraz instytucji odbierane są przez wyspecjalizowane firmy oraz transportowane na składowisko inne niż obojętne i niebezpieczne, zlokalizowane w miejscowości Kluski. Powierzchnia jego wynosi 1,8 ha, przy czym obecnie wykorzystywane jest ok. 0,5-0,7 ha. Pojemność składowiska wyliczona została na około 59 000 m³ odpadów. Jego właścicielem jest Gmina Lututów, a zarządzającym Gminny Zakład Komunalny w Lututowie. W dniu 20 czerwca 2012 r. Wójt Gminy Lututów wystąpił do Starosty Powiatowego w Wieruszowie z wnioskiem o jego zamknięcie z uwagi na fakt, iż nie spełnia ono wymogów obowiązującego prawa.

7.2.g. Telekomunikacja

Gmina posiada dobrze rozwiniętą sieć telefoniczną. Wraz z rozwojem technologicznym, sieć telefonii stacjonarnej traci na znaczeniu na rzecz łączności bezprzewodowej oraz internetu. Zakłada się, że w najbliższych latach proces ten będzie ulegał pogłębieniu. Stacje bazowe telefonii komórkowej zlokalizowane są w: Lututowie (2 maszty znajdują w przy ul. Ogrodowej, jeden usytuowany na wieży kościoła) oraz w Chojnach (nadajnik umieszczony jest na wieży kościoła).

8. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy

Potrzeby gminy obrazują między innymi wnioski mieszkańców do niniejszego studium. Wynika z nich, iż lokalna społeczność w głównej mierze zainteresowana jest przeznaczeniem nowych terenów na zabudowę mieszkaniową, usługowo-produkcyjną, tereny eksploatacji powierzchniowej oraz tereny przeznaczone pod lokalizację elektrowni wiatrowych.

Poza tym do potrzeb gminy należy zaliczyć:

- uporządkowanie istniejącej struktury przestrzennej, w tym wytyczenie nowych terenów inwestycyjnych w dostosowaniu do istniejących uwarunkowań, sytuacji społeczno-ekonomicznej i potrzeb mieszkańców, poprzez opracowanie dla poszczególnych miejscowości planów zagospodarowania przestrzennego,
- rozwój systemu kanalizacji sanitarnej, budowę lokalnych oczyszczalni ścieków

oraz realizację przydomowych oczyszczalni ścieków w miejscach, gdzie budowa zbiorczych systemów będzie technicznie lub ekonomicznie nieuzasadniona,

- przebudowę i modernizację dróg (w tym przede wszystkim dróg gminnych i powiatowych),
- podniesienie atrakcyjności gminy w zakresie turystyki i wypoczynku,
- wyłączenie spod zabudowy terenów otwartych o najwyższych walorach środowiska przyrodniczego.

Za możliwości rozwoju gminy należy uznać:

- występowanie złóż kruszyw naturalnych oraz złoża gazu,
- dogodne położenie komunikacyjne w sąsiedztwie większych ośrodków miejskich, w tym: Wieruszowa (25 km), Wielunia (26 km), Sieradza (36 km), Łodzi (97 km), Wrocławia (112 km),
- dobrze rozwinięty układ komunikacyjny (istniejący i projektowany), w skład którego wchodzi: droga krajowa Nr 14, projektowana droga ekspresowa S8, drogi powiatowe oraz gminne,
- korzystne walory środowiska nie powodujące ograniczeń w działalności gospodarczej,
- czyste środowisko, dające możliwości rozwoju funkcji letniskowo-rekreacyjnych,
- dobre warunki dla rozwoju sieci osadniczej.

9. Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych

Planowane inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym:

- budowa drogi ekspresowej S-8 relacji Wrocław – Łódź – Warszawa – Białystok,
- lokalizacja części zwałowiska zewnętrznego złoża Złoczew.

III Kierunki Zagospodarowania Przestrzennego

1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów

1.1. Struktura przestrzenna i kierunki zagospodarowania

Kierunki zmian struktury przestrzennej powinny być oparte o zasadę zrównoważonego rozwoju i uwzględniać istniejące i przewidywane procesy, które w znacznym stopniu determinują przekształcenie układu funkcjonalnego. Wprowadzane zmiany muszą mieć na celu zwiększanie konkurencyjności obszaru gminy w regionie, co przekłada się na szeroko rozumiany rozwój społeczno-gospodarczy i podnosi jakość życia jego mieszkańców. Z tego powodu należy dążyć do uporządkowania struktur przestrzennych poprzez tworzenie czytelnie wyodrębnionych stref zabudowy: mieszkaniowej, usługowej, przemysłowej oraz terenów rekreacji i turystyki.

Podstawą osiągnięcia celów polityki przestrzennej i określenia kierunków rozwoju przestrzennego jest wykorzystanie uwarunkowań wynikających ze środowiska przyrodniczego i kulturowego, położenia i powiązań zewnętrznych gminy, dotychczasowego zainwestowania i zagospodarowania gminy. Uwzględnienie wytycznych zawartych w dostępnych opracowaniach oraz bilans potrzeb i możliwości rozwoju gminy pozwala określić funkcję poszczególnych jednostek i obszarów oraz założenia polityki przestrzennej.

Określone kierunki zagospodarowania stanowią uaktualnienie, kontynuację i rozwinięcie wytycznych zawartych zarówno we wcześniejszej edycji studium, jak również w opracowaniach dotyczących przedmiotowego terenu. Zakłada się maksymalne wykorzystanie istniejących walorów gospodarczych (nie zapominając o wartościach przyrodniczo-kulturowych) przyjmując, za główny kierunek, dalszą stymulację, rozwój i podniesienie rangi gminy w strukturze powiatu.

Założenia polityki przestrzennej gminy Lututów:

- rozwój przestrzenny i funkcjonalny układu osadniczego zgodnie z przeznaczeniem terenów określonym na załączniku graficznym,
- rozwój i poprawa funkcjonowania infrastruktury technicznej (w tym: rozbudowa oczyszczalni ścieków wraz z siecią kanalizacji sanitarnej),
- wykorzystanie źródeł odnawialnych przy wytwarzaniu energii (wspieranie inwestycji proekologicznych), w tym realizacja elektrowni wiatrowych,
- tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości lokalnej,
- rozwój intensywnego rolnictwa na obszarach o korzystnych warunkach naturalnych, wprowadzenie nowych technologii w produkcji roślinnej i zwierzęcej (rolnictwo ekologiczne, specjalistyczne),
- inwestycje podkreślające indywidualność i promujące gminę, świadczące o gospodarce opierającej się na zasadach zrównoważonego rozwoju.

Równoległe z postępowaniem urbanizacji zakłada się podjęcie działań mających na celu zniwelowanie oddziaływania oraz poprawę stanu środowiska przyrodniczego poprzez:

- redukcję emisji zanieczyszczeń,
- stopniową rekultywację terenów zdegradowanych oraz poszerzenie powierzchni kompleksów leśnych przez zalesianie gruntów nieużytkowanych rolniczo,
- wyłączenie z zabudowy terenów otwartych o najwyższych walorach środowiska przyrodniczego, które tworzą strefę systemu ekologicznego gminy i pozostawienie ich w dotychczasowym zagospodarowaniu.

1.2. Przeznaczenie terenów

Zagospodarowując każdy z poniżej określonych terenów należy dążyć do uzupełnienia istniejącej struktury, poprzez wypełnianie luk w pasmach zabudowy, porządkowania przestrzeni oraz tworzenia lokalnych wnętrz urbanistycznych, przy czym nowa zabudowa powinna stanowić uzupełnienie istniejącej struktury i nawiązywać do jej charakteru.

Niezależnie od określonego przeznaczenia, w każdym z terenów uwzględniając przepisy odrębne dopuszcza się:

- lokalizację urządzeń, obiektów i infrastruktury technicznej związanej z

zaopatrzeniem w wodę, energię elektryczną i ciepło, gospodarką ściekową, gazem oraz telekomunikacją,

- lokalizację nowych, nie wyznaczonych w studium, ciągów komunikacyjnych, parkingów oraz lokalnych przestrzeni zieleni urządzonej i rekreacji (skwery i place zabaw),
- budowę, rozbudowę i przebudowę budynków inwentarskich w istniejących siedliskach rolniczych zakwalifikowanych do innej kategorii przeznaczenia niż tereny zabudowy zagrodowej.

Charakterystyka przeznaczenia terenów w ramach poszczególnych jednostek	
Przeznaczenie terenu	Wytyczne i zalecenia
Tereny zabudowy zagrodowej Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	<ul style="list-style-type: none">• dopuszcza się lokalizację zabudowy usługowej i rzemieślniczej,• w przypadku realizacji obiektu usługowego zaleca się realizację miejsc postojowych w ilości przewidzianej dla zabudowy usługowej,• budynki o różnych funkcjach (mieszkaniowej, gospodarczej, inwentarskiej) powinny tworzyć jednolity zespół, spójny z zabudową terenów sąsiednich,• możliwość lokalizacji zakładów przetwórstwa rolnego, z ograniczeniem uciążliwości do granic własności terenu,• możliwość lokalizacji budynków i obiektów związanych z usługami turystyczno – rekreacyjnymi (agroturystyką),
Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	<ul style="list-style-type: none">• dopuszcza się lokalizację zabudowy usługowej jako uzupełnienie istniejącej zabudowy mieszkaniowej,• w przypadku realizacji obiektu usługowego zaleca się realizację miejsc postojowych w ilości przewidzianej dla zabudowy usługowej,• zakaz prowadzenia działalności o uciążliwości wykraczającej poza granice nieruchomości,• budynki o różnych funkcjach (mieszkaniowej, gospodarczej) powinny tworzyć jednolity zespół spójny z zabudową terenów sąsiednich,
Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	<ul style="list-style-type: none">• dopuszcza się lokalizację zabudowy usługowej,• w przypadku realizacji obiektu usługowego zaleca się realizację miejsc postojowych w ilości przewidzianej dla zabudowy usługowej,• dopuszcza się lokalizację placów zabaw, boisk, trybun, terenowych urządzeń sportowych oraz wszelkiej związanej z nimi infrastruktury,• dopuszcza się lokalizację garaży oraz zespołów garażowych,
Tereny zabudowy mieszkaniowo- usługowej	<ul style="list-style-type: none">• dopuszcza się lokalizację zabudowy usługowej i rzemieślniczej niezależnie od występowania

	<p>funkcji mieszkaniowej,</p> <ul style="list-style-type: none"> • w przypadku realizacji obiektu usługowego zaleca się realizację miejsc postojowych w ilości przewidzianej dla zabudowy usługowej, • dopuszcza się lokalizacje placów zabaw, boisk, trybun, terenowych urządzeń sportowych oraz wszelkiej związanej z nimi infrastruktury, • budynki o różnych funkcjach (mieszkaniowej, gospodarczej) powinny tworzyć jednolity zespół spójny z zabudową terenów sąsiednich, • możliwość lokalizacji zakładów przetwórstwa rolnego.
<p>Tereny zabudowy usługowej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • lokalizacja obiektów usługowych i rzemieślniczych oraz związanej z nimi infrastruktury i zagospodarowania, • tereny należy wyposażyć w odpowiednio wkomponowaną zielenią urządzonej oraz małą architekturę, • obowiązek realizacji miejsc postojowych w liczbie odpowiadającej charakterowi prowadzonej działalności lub zagwarantowanie możliwości korzystania z parkingów ogólnodostępnych, • dopuszcza się lokalizacje placów zabaw, boisk, trybun, terenowych urządzeń sportowych oraz wszelkiej związanej z nimi infrastruktury, • dopuszcza się lokalizacje szkół, przedszkoli, żłobków, itp. oraz współdziałających z nimi jednostek: internatów, świetlic, bibliotek, itp., • dopuszcza się lokalizacje obiektów kultu religijnego (kościół, kaplic, sal parafialnych itp.) oraz towarzyszących im obiektów mieszkaniowych i gospodarczych, • dopuszcza się lokalizację zespołów garażowych, • nakaz dostosowania obiektów dla potrzeb osób niepełnosprawnych,
<p>Tereny zabudowy produkcyjno-usługowej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • lokalizacja zakładów przemysłowych, rzemieślniczych, usługowych, składów, baz budowlanych, baz sprzętu technicznego, baz transportowych oraz parków technologicznych, • lokalizacja zabudowy i obiektów związanych z obsługą produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych oraz gospodarstwach leśnych i rybackich, • możliwość lokalizacji zakładów przetwórstwa rolnego i spożywczego, • możliwość lokalizacji obiektów związanych z usługami turystyczno – rekreacyjnymi (agroturystyką) w ramach zabudowy związanej z obsługą produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych oraz gospodarstwach leśnych i rybackich, • dopuszcza się z obiektów związane z obsługą ruchu samochodowego – stacja paliw, parkingi oraz obiekty związane z doraźną obsługą

	<p>pojazdów,</p> <ul style="list-style-type: none">• dopuszcza się lokalizację zabudowy mieszkaniowej dla prowadzącego działalność na danym terenie,• obowiązek realizacji miejsc postojowych w liczbie odpowiadającej charakterowi prowadzonej działalności lub zagwarantowanie możliwości korzystania z parkingów ogólnodostępnych,
Tereny rekreacji indywidualnej	<ul style="list-style-type: none">• zakaz realizacji zabudowy mieszkaniowej niezwiązanej z pobytem sezonowym, rekreacją i wypoczynkiem,• maksymalne zachowanie istniejącego drzewostanu,
Tereny eksploatacji powierzchniowej	<ul style="list-style-type: none">• zagospodarowanie terenu zgodnie z określonym przeznaczeniem wyłącznie po udokumentowaniu złoża oraz uzyskaniu wymaganych prawem decyzji i koncesji na wydobycie kopalin ze złóż (nie dotyczy eksploatacji dla zaspokojenia potrzeb własnych osoby fizycznej zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa geologicznego i górniczego),• warunki zagospodarowania, eksploatacji - zgodnie z wydanymi koncesjami i decyzjami,• kierunki rekultywacji- zgodnie z wydanymi decyzjami starosty,• w ramach terenu dopuszcza się lokalizację zaplecza gospodarczo-socjalnego oraz infrastruktury, obiektów i urządzeń związanych z obsługą zakładu górniczego
Tereny składowiska odpadów	<ul style="list-style-type: none">• lokalizacja obiektu służącego deponowaniu odpadów komunalnych,• dopuszcza się lokalizację obiektów i urządzeń służących selekcji i częściowemu odzyskowi w ramach podstawowego przeznaczenia terenu,• po zakończeniu działalności obowiązek rekultywacji składowiska
Tereny infrastruktury technicznej	<ul style="list-style-type: none">• lokalizacja urządzeń i obiektów służących zaopatrzeniu w wodę, energię elektryczną, energię cieplną, gaz, dotyczących telekomunikacji, gospodarki ściekowej i unieszkodliwiania odpadów oraz innej infrastruktury technicznej związanej z obsługą terenu,
Tereny zieleni urządzonej	<ul style="list-style-type: none">• lokalizacja parków, skwerów, placów zabaw itp.,• dopuszcza się wykorzystanie istniejących obiektów na cele mieszkaniowe i usługowe oraz uzupełnienie istniejących zespołów o nową zabudowę przy zachowaniu właściwych relacji przestrzennych,• lokalizacja obiektów małej architektury (rzeźb, ławek, koszy, itp.), oświetlenia oraz terenowych urządzeń sportowych jako elementów integralnego wyposażenia terenu,• zaleca się ochronę, konserwację oraz

	<p>maksymalne zachowanie istniejącego drzewostanu,</p>
Tereny cmentarzy	<ul style="list-style-type: none"> zakłada się utrzymanie obecnego zagospodarowania wraz z możliwością realizacji obiektów i urządzeń związanych z podstawową funkcją terenu (kaplica, dom pogrzebowy, kwaciarnia itp.) oraz jej obsługą (parking),
Tereny leśne	<ul style="list-style-type: none"> podstawowe przeznaczenie terenów stanowią lasy wraz z wszelkimi obiektami i urządzeniami służącymi prowadzeniu racjonalnej gospodarki leśnej, w ramach funkcji terenu zakłada się wszelkie działania mające na celu utrzymanie kompleksów leśnych jako ważnego elementu ekosystemu, z możliwością jego powiększenia, dopuszcza się na terenach leśnych tworzenie polan śródleśnych, niewielkich zbiorników wodnych, rowów i zbiorników melioracyjnych, poza działaniami prowadzonymi w ramach gospodarki leśnej zakłada się wykorzystanie terenów leśnych, jako bazy rekreacyjnej służącej aktywnemu wypoczynkowi, propagowanie polityki ekologicznej, świadomego i racjonalnego korzystania z zasobów naturalnych oraz wdrażanie struktur służących ochronie i umiejętnemu kształtowaniu środowiska jako element polityki, której celem ma być utrzymanie i powiększenie terenów wolnych od zabudowy, w tym terenów leśnych, składających się na system ekologiczny gminy, popularyzacja miejsc o wysokich walorach krajobrazowych i przyrodniczych, przez realizację ścieżek dydaktycznych, szlaków turystycznych, infrastruktury obsługującej ruch podróżnych oraz obiekty małej architektury, w tym: altany ekologiczne itp.,
Tereny przeznaczone do zalesienia	<ul style="list-style-type: none"> określone przeznaczenie terenu jest kierunkiem polityki (stopniowe zalesienie gruntów prowadzące do powiększenia terenów leśnych oraz rozbudowy systemu ekologicznego), nie wyklucza obecnej formy użytkowania (grunty orne, łąki, itp.) do czasu docelowego zagospodarowania, do czasu zalesienia, obowiązuje użytkowanie gruntów zgodne z obecnym sposobem ich wykorzystywania, zachowanie istniejących siedlisk zabudowy mieszkaniowej zlokalizowanych w ramach terenu z możliwością ich modernizacji, rozbudowy, nadbudowy, przebudowy, dopuszcza się zalesianie, nie wyznaczonych do tego celu na rysunku studium, terenów rolnych (klas IV-VI), na których zakończono użytkowanie rolnicze,

Tereny rolne	<ul style="list-style-type: none">• podstawowym przeznaczeniem terenu jest utrzymanie upraw rolnych,• utrzymanie obecnego zagospodarowania w postaci łąk i pastwisk jako naturalnych terenów zielonych oraz lokalnych korytarzy ekologicznych,• ochrona dolin rzecznych oraz ostoi fauny i flory przez tworzenie miejscowych zadrzewień, utrzymywanie w jak największym stopniu naturalnych skupisk roślinności wysokiej oraz jak najmniejszej urbanizacji,• ogranicza się do minimum przeznaczenie gleb chronionych na cele nierolnicze,• dopuszcza się lokalizację rozproszonej zabudowy zagrodowej oraz adaptację istniejących siedlisk z możliwością budowy, rozbudowy, przebudowy i nadbudowy budynków,• dopuszcza się zalesianie, nie wyznaczonych do tego celu na rysunku studium, terenów rolnych (klas IV-VI), na których zakończono użytkowanie rolnicze,• zwiększenie zasobów wodnych poprzez budowę zbiorników małej retencji,• dopuszcza się miejscowe udostępnianie dla funkcji turystycznej,
Tereny wód powierzchniowych	<ul style="list-style-type: none">• jako główne zagospodarowanie i podstawowe przeznaczenie terenów uznaje się rzeki, cieki, rowy, istniejące i projektowane zbiorniki wodne,• jako kierunek w zakresie zagospodarowania określa się zwiększenie zasobów wodnych poprzez budowę obiektów małej retencji,• zachowanie istniejącej sieci rowów i systemów drenarskich zapewniających prawidłowe funkcjonowanie odwodnienia i odbioru wód,• zapewnienie możliwości dojazdu do terenów wód powierzchniowych,• zakaz zrzutu nieoczyszczonych ścieków do wód.

1.3. Wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów

Parametry i wskaźniki urbanistyczne				
Przeznaczenie terenu	Minimalna wielkość nowo wydzielonej działki budowlanej (m ²)	Maksymalna powierzchnia zabudowy (%)	Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej (%)	Maksymalna wysokość budynków
Tereny zabudowy zagrodowej	1000	60	20	mieszkalne: 12,0 m, gospodarcze, inwentarskie i garażowe: 14,0 m pozostałe: 9,0 m
Tereny zabudowy mieszkaniowej				

jednorodzinnej				
Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	800	60	20	mieszkalne: 12,0 m gospodarcze i garażowe: 6,0 m pozostałe: 9,0 m
Tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej	600	60	20	mieszkalne, mieszkalno- usługowe, usługowe i rzemieślnicze : 12,0 m gospodarcze i garażowe: 6,0 m
Tereny zabudowy usługowej	600	70	15	usługowe i rzemieślnicze: 12,0 m gospodarcze, magazynowe i garażowe: 6,0 m
Tereny rekreacji indywidualnej	600	40	40	budynki rekreacji indywidualnej: 8,0 m gospodarcze i garażowe: 6 m
Tereny zabudowy produkcyjno-usługowej	1000	70	5	20 m

Powyższe wskaźniki należy traktować jako wielkości wyjściowe. Dopuszcza się ich zmianę, w szczególności w odniesieniu do terenów istniejącej zabudowy, gdzie uwarunkowania przestrzenne uniemożliwiałyby zagospodarowanie zgodne z przyjętymi w powyższej tabeli wartościami.

Pozostałe, nie wymienione w powyższej tabeli tereny, ze względu na ich specyfikę należy traktować odrębnie, a parametry i wskaźniki sprecyzować indywidualnie na etapie opracowania planu miejscowego.

Określona w powyższej tabeli maksymalna wysokość budynków nie dotyczy inwestycji celu publicznego z zakresu łączności, masztów, silosów, kościołów, zadaszeń nad trybunami, boiskami i terenowymi urządzeniami sportowymi oraz innych obiektów wynikających z technologii produkcji. W przypadku obiektów budowlanych o wysokości równej i większej od 50 m n.p.t., zachodzi konieczność zgłoszenia planowanej inwestycji do Szefostwa Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę w celu uzgodnienia lokalizacji oraz ustalenia sposobu oznakowania przeszkodowego tych obiektów.

1.4. Tereny wskazane do wyłączenia spod zabudowy

Tereny wymagające wyłączenia spod zabudowy obejmują kilka kategorii, wiążących się z uciążliwością obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej, potrzebą utrzymania rezerw terenowych dla inwestycji infrastrukturalnych, koniecznością zachowania zasobów środowiska i wymogów ładu przestrzennego, brakiem przydatności gruntów dla zabudowy.

Wyżej wymienione tereny to:

- tereny pomników przyrody i użytków ekologicznych,
- tereny leśne (z wyjątkiem obiektów służących gospodarce leśnej),
- tereny wód śródlądowych i projektowanych zbiorników wodnych,
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią,
- tereny dolin rzecznych, korytarze i ciągi ekologiczne.

Wyłączenie spod zabudowy w/w terenów oznacza braku możliwości realizacji nowych obiektów kubaturowych, jednocześnie uwzględniając i zachowując istniejące siedliska i zlokalizowaną w nich zabudowę. Dopuszcza się również realizację niezbędnych urządzeń i obiektów infrastruktury technicznej, zakładając jak najmniejszą ingerencję w środowisko przyrodnicze i krajobraz.

Poza terenami wskazanymi do wyłączenia spod zabudowy, studium ustala ograniczenia w lokalizowaniu nowej zabudowy ze względu na przepisy odrębne w granicach:

- stref ochronnych wokół cmentarzy, zgodnie z przepisami o cmentarzach,
- stref oddziaływania obiektów infrastruktury technicznej,
- stref ochronnych ujęć wody.

1.5. Tereny zamknięte i ich strefy ochronne

Na obszarze gminy Lututów nie występują tereny zamknięte.

1.6. Wytyczne dotyczące zasad określania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego ustaleń studium w zakresie kierunków i wskaźników zagospodarowania oraz użytkowania i przeznaczenia terenów

Wskaźniki dotyczące zagospodarowania i użytkowania terenów należy

traktować jako wielkości wyjściowe. Przy sporządzaniu planów miejscowych, każdorazowo należy przeanalizować uwarunkowania przestrzenne danego terenu w odpowiednim stopniu uszczegółowienia oraz dostosować podane wielkości do zamierzeń przyjętych założeń urbanistycznych i kompozycyjnych.

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy uściślić granice terenów wyłączonych spod zabudowy, uwzględniając istniejące uwarunkowania, w szczególności istniejącą zabudowę oraz projektowane, nie określone na rysunku, ze względu na skalę opracowania oraz nie istniejące w chwili obecnej, lecz dopuszczone zapisami studium pozostałe struktury przestrzenne (np. infrastrukturę techniczną).

2. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody i krajobrazu kulturowego

Przepisy o ochronie środowiska określają wytyczne odnośnie zapewnienia warunków utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalnej gospodarki zasobami środowiska. Z tego powodu należy dążyć do eliminowania i ograniczenia zagrożeń oraz podejmowania działań, które będą temu zapobiegać. Kształtowanie struktur funkcjonalno-przestrzennych powinno uwzględniać racjonalne wykorzystanie przestrzeni, co wiąże się z lokalizowaniem funkcji i odpowiednim sposobem zagospodarowania terenu zgodnym z jego predyspozycjami przyrodniczymi (walorami i wrażliwością na degradację). W związku z czym, rozwój układów zabudowy powinien maksymalnie wykorzystywać już istniejące zainwestowanie (w szczególności sieć drogową i systemy infrastruktury technicznej) i zagospodarowanie terenów.

Ochrona środowiska wyrażona poprzez rozwiązania planistyczne, które należy uwzględnić przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, ma na celu poprawę warunków życia ludzi poprzez poprawę jakości środowiska oraz proekologiczny rozwój przestrzenny oparty o minimalizację konfliktów wywołanych w skutek postępującej urbanizacji. Cele te powinny być realizowane w szczególności poprzez ochronę niżej określonych elementów środowiska.

2.1. Powierzchnia ziemi

Tereny uformowane w procesach pozyskiwania kruszywa naturalnego stanowią główne formy deformacji powierzchni ziemi. Na terenie gminy występują złoża obecnie nie eksploatowane oraz tereny potencjalnych złóż surowców naturalnych, dlatego procentowy udział powierzchni terenów przekształconych na skutek wydobycia kopalin może się powiększyć.

W celu zminimalizowania szkód, po zakończeniu eksploatacji należy zrehabilitować przedmiotowe tereny w sposób zapewniający ład przestrzenny, który na nowo wpisze zdegradowaną powierzchnię w krajobraz gminy.

2.2. Wody powierzchniowe i podziemne

Niezwykle ważne jest odpowiednie gospodarowanie istniejącymi zasobami wodnymi. W celu ich ochrony ustala się następujące zasady:

- rozbudowę systemu kanalizacji sanitarnej i deszczowej eliminującej w maksymalny sposób indywidualne sposoby utylizacji ścieków sanitarnych i deszczowych,
- na obszarach przewidzianych do objęcia sanitarną kanalizacją zbiorczą, do czasu jej wybudowania, odprowadzanie ścieków do szczelnych zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe należy traktować jako rozwiązanie tymczasowe,
- oczyszczanie ścieków w przydomowych oczyszczalniach lub odprowadzanie ścieków do szczelnych zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe jako rozwiązanie na obszarach, które z uzasadnionych ekonomicznie względów nie zostaną przewidziane do objęcia zbiorczą kanalizacją sanitarną, przy czym lokalizowanie oczyszczalni przydomowych ogranicza się do miejsc, na których odprowadzanie ścieków do gruntu nie będzie zagrażało jakości wód podziemnych lub powierzchniowych (szczególnie w obrębie stref ochronnych ujęć i zbiorników wód powierzchniowych i podziemnych),
- kompleksowe rozwiązanie odprowadzania ścieków opadowych z ciągów komunikacyjnych, placów i parkingów oraz oczyszczenie ich zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- zakaz rolniczego wykorzystania ścieków w strefach ochronnych ujęć i zbiorników wód powierzchniowych i podziemnych,

- dostosowanie lokalizacji nowych obiektów, uciążliwych dla środowiska, do struktur hydrogeologicznych,
- zakaz prowadzenia działań mogących w poważny sposób zmienić stosunki wodne, w tym wznoszenia budowli wodnych, przegradzania dolin rzecznych (nie służących gospodarce wodnej), wylesień oraz wycinania zadrzewień i zakrzewień w rejonie dolin rzecznych (nie dotyczy okresowych przecinek oraz usuwania drzew zagrażających bezpieczeństwu),
- na terenach zurbanizowanych stosować nowe technologie, wpływające na czystość i ilość odprowadzanych ścieków, w tym budowę i modernizację urządzeń oczyszczających ścieki technologiczne,
- zakaz przekształcania studni na zbiorniki przeznaczone do magazynowania nieczystości ciekłych,
- zakaz lokalizacji składowisk odpadów na terenach łąk, pastwisk, w dolinach rzecznych.

Ustala się następujące zasady ochrony istniejących urządzeń melioracji wodnych:

- w przypadku przeznaczenia gruntów zdrenowanych na cele inne niż rolnicze, konieczna będzie przebudowa sieci melioracyjnej w sposób zapewniający właściwe odwodnienie terenów przyległych,
- w przypadku zmiany użytkowania terenów, na których występują urządzenia melioracyjne obowiązek przebudowy urządzeń melioracyjnych w sposób umożliwiający funkcjonowanie systemu drenarskiego po wcześniejszym uzgodnieniu z organem właściwym w sprawie ochrony urządzeń melioracji wodnych,
- obowiązek wystąpienia do organu właściwego w sprawie ochrony urządzeń melioracji wodnych o wykreślenie z ewidencji urządzeń melioracji wodnych powierzchni zajętej na przedmiotowy cel.

2.3. System ekologiczny i walory krajobrazowe

System ekologiczny gminy będący składową systemu wojewódzkiego i krajowego ma za zadanie ochronę istniejących walorów przyrodniczych, zapewnienie równowagi biocenotycznej. Zawiera on takie charakterystyczne elementy przestrzenne jak:

- korytarz ekologiczny – czyli struktura charakteryzująca się pasmowym

przebiegiem, która łączy się z terenami do nich przylegającymi tworząc sieć o znaczeniu ponadlokalnym. Stanowi ona schronienie dla wielu gatunków roślin i zwierząt, zapewniając im odpowiednie warunki do przemieszczania się. Umożliwia migrację organizmów oraz ich wzajemne kontakty np. przez doliny rzeczne, lasy. Na obszarze gminy zaliczyć do niego można korytarz ekologiczny zlokalizowany w środkowej części gminy. Obejmuje on swoim zasięgiem dolinę Oleśnicy wraz z przylegającym kompleksem leśnym.

- ciągi ekologiczne – które stanowią istotne powiązania o znaczeniu lokalnym, złożone z dolin mniejszych cieków. Włączenie ich w system ekologiczny zapewni im ochronę hydrologiczną. Na terenie gminy znajduje się kilka ciągów ekologicznych, z czego do najważniejszych zaliczyć należy ciąg rzeki Struga Węglewska.

W celu ochrony systemu ekologicznego i walorów krajobrazowych należy:

- zdecydowanie ograniczyć możliwość lokalizacji nowej zabudowy na terenach charakteryzujących się wysokimi walorami przyrodniczymi,
- objąć ochroną przyrodniczą struktury zieleni wysokiej, średniej i niskiej, w tym wszystkich terenów stanowiących lub mogących stanowić system ponadlokalnych, ciągów i korytarzy ekologicznych, mających wpływ na funkcjonowanie przyrody i odtwarzanie jej zasobów,
- naturalne tereny zielone znajdujące się w bezpośrednim sąsiedztwie obszarów zurbanizowanych, w razie zaistnienia takiej potrzeby, zagospodarowywać na tereny: sportu, rekreacji, wypoczynku, które będą charakteryzować się dużą powierzchnią biologicznie czynną i będą w niewielkim sposób zniekształcać tereny przyrodnicze przez co utrzymają ciągłość systemu ekologicznego,
- zachować naturalne ukształtowanie dolin z systemem zadrzewień i zakrzewień,
- ograniczyć rozpraszanie i lokalizowanie zabudowy na terenach otwartych,
- stosować zieleń izolacyjną dla terenów szczególnie uciążliwych dla środowiska i negatywnie wpływających na krajobraz gminy.

2.4. Zasoby surowców naturalnych

Podstawę bazy surowcowej na terenie gminy stanowią udokumentowane złoża kopalin pospolitych. Ponadto na rysunku studium określono tereny eksploatacji powierzchniowej, w ramach których dopuszczono eksploatację złóż surowców

naturalnych po ich uprzednim udokumentowaniu i uzyskaniu niezbędnych koncesji. Na obszarze gminy zlokalizowane jest ponadto złożę gazu, na którym obecnie trwają prace zmierzające do szczegółowego rozpoznania jego zasobów w celu uzyskania koncesji na eksploatację.

Zasady i warunki ochrony w związku z wykonywaniem prac geologicznych i wydobywaniem kopalin muszą uwzględniać zapisy prawa geologicznego i górniczego. Warunki zagospodarowania złoża, sposób i wielkość wydobycia, granice obszaru i terenu górniczego powinny być zgodne z wydanymi koncesjami i decyzjami górnicznymi, kierunki rekultywacji zgodne z wydanymi decyzjami starosty.

Dla zabudowy istniejącej zlokalizowanej w bezpośrednim sąsiedztwie złóż Jeżopole, Swoboda, Górne Chojny może wystąpić konieczność wyznaczenia w złożach filarów ochronnych.

2.5. Powietrze atmosferyczne

W celu poprawy jakości powietrza, należy zmniejszyć emisję zanieczyszczeń poprzez następujące działania:

- minimalizację emisji u źródła jego powstawania,
- utrzymanie urządzeń infrastruktury technicznej w dobrym stanie technicznym,
- stosowanie urządzeń ochronnych oraz wprowadzanie zmian technologicznych w zakładach przemysłowych,
- ograniczenie zanieczyszczeń powstałych w tzw. „niskiej emisji”, czyli emisji pyłów i szkodliwych gazów pochodzącej z domowych pieców grzewczych, w których spalanie węgla odbywa się w nieefektywny sposób, poprzez:
 - ograniczenie stosowania wysokoemisyjnych paliw na rzecz paliw gazowych, olejowych i źródeł odnawialnych,
 - stosowanie energooszczędnych materiałów budowlanych,
 - wykonywanie termomodernizacji budynków,
- edukację ekologiczną społeczeństwa w zakresie potrzeb i możliwości ochrony powietrza, w tym oszczędności energii i stosowania odnawialnych źródeł energii,
- tworzenie preferencji dla lokalizacji nowych podmiotów gospodarczych, wykorzystujących przyjazne środowisku technologie wytwarzania,
- preferencje dla szerszego wykorzystania odnawialnych źródeł energii,
- wprowadzenie pasów zieleni wzdłuż tras komunikacyjnych,

- preferencje dla stosowania technologii eliminujących szkodliwe emisje.

2.6. Hałas

Na terenie gminy ustala się następujące zasady ochrony akustycznej:

- na terenach chronionych akustycznie (zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku) obowiązuje zakaz przekraczania norm hałasu,
- w przypadku natężonego hałasu wywołanego ruchem komunikacyjnym należy przewidzieć realizację ekranów akustycznych,
- lokalizacja nowej zabudowy mieszkaniowej powinna uwzględniać strefy ochrony akustycznej związane z obiektami infrastruktury technicznej, np: elektrowni wiatrowych.

2.7. Promieniowanie elektroenergetyczne

Do głównych działań jakie należy podjąć w zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym na terenie gminy Lututów należy zakaz lokalizowania nowych obiektów przeznaczonych na stały pobyt ludzi w strefach ochronnych wyznaczonych wzdłuż istniejących linii elektroenergetycznych 15kV. Minimalna szerokość stref wynosi 15 m dla linii 15 kV (po 7,5 m w obie strony od osi linii).

2.8. Obszary ochrony przyrody

W ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w stosunku do obszarów i obiektów objętych formami ochrony należy brać pod uwagę zakazy określone w obowiązujących przepisach dotyczących ochrony przyrody oraz akty prawne, dotyczące ochrony wymienionych poniżej form ochrony przyrody.

2.8.a. Pomniki przyrody

Na terenie gminy Lututów za pomniki przyrody uznano siedem drzew zlokalizowanych w parku dworskim w miejscowości Świątkowice oraz jeden wiąz szypułkowy zlokalizowany w miejscowości Żmuda.

Wszelkie zakazy oraz wytyczne dotyczące ich ochrony zawarte w akcie prawnym je powołującym, tj. rozporządzeniu Wojewody Sieradzkiego z dnia 3 lutego

1998 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody oraz w przepisach dotyczących ochrony przyrody muszą znaleźć odniesienie w ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

2.8.b. Użytki ekologiczne

Na terenie gminy utworzony został jeden użytek ekologiczny o powierzchni 1,58 ha, zlokalizowany w miejscowości gminnej. Wszelkie zakazy oraz wytyczne dotyczące ochrony zawarte w aktach prawnych je powołujących oraz przepisach dotyczących ochrony przyrody muszą znaleźć odniesienie w ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

3. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

Atrakcyjność krajobrazu naturalnego, obszary leśne, rozległe użytki zielone oraz pola czy doliny rzeczne stanowią dobro gminy, o które należy zadbać w odpowiedni sposób. Dbłość o ład przestrzenny należy do zadań samorządu terytorialnego, a uporządkowanie przestrzeni rolno-leśnej powinno polegać na docelowym określeniu na terenie gminy sposobu użytkowania gruntów o kierunku rolnym lub leśnym, poprzez wyznaczenie linii rozgraniczającej lasy oraz grunty przewidziane do zalesienia, od gruntów przeznaczonych wyłącznie na cele rolne. Przebieg granicy rolno-leśnej powinien być wyznaczony w oparciu o warunki glebowo-przyrodnicze oraz naturalne granice fizjograficzne i wprowadzony do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy Lututów.

3.1. Rolnicza przestrzeń produkcyjna

3.1.a. Tereny rolne

Ustala się następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego terenów rolnych:

- ograniczenie do minimum przeznaczania gleb chronionych na cele nierolnicze,
- wykorzystanie terenu na cele produkcji rolniczej, ze znacznym udziałem gospodarki polowej,
- poprawianie wartości użytkowej gleb oraz zapobieganie obniżania ich produktywności,

- rozwój rolnictwa ekologicznego, szczególnie na gruntach najwyższych klas,
- zmianę struktury agrarnej (zwiększenie średniej wielkości gospodarstw),
- dopuszcza się lokalizację rozproszoną zabudowy zagrodowej oraz adaptację istniejących siedlisk z możliwością budowy, rozbudowy, przebudowy i nadbudowy budynków,
- przy budowie, rozbudowie lub modernizacji obiektów związanych z działalnością rolniczą, a także innych obiektów budowlanych, należy stosować takie rozwiązania, które ograniczają skutki ujemnego oddziaływania na grunty,
- utrzymanie tras komunikacyjnych i ciągów infrastruktury technicznej z dopuszczeniem ich uzupełnień w niezbędnym zakresie,
- dopuszcza się lokalizację obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej,
- zakaz zrzutu ścieków do rowów melioracyjnych i bezpośrednio do gleby,
- zachowanie istniejącej sieci rowów i systemów drenarskich zapewniających prawidłowe funkcjonowanie odwodnienia i odbioru wód; przy zmianie ich przeznaczenia konieczna jest kompleksowa przebudowa sieci drenarskich, pod nadzorem organu właściwego w sprawie ochrony urządzeń melioracji wodnych.

3.1.b. Tereny trwałych użytków zielonych i zadrzewień

Ustala się następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego dla terenów trwałych użytków zielonych i zadrzewień:

- ochrona przyrodniczej struktury zieleni wysokiej, średniej i niskiej, cieków, użytków ekologicznych, w tym wszystkich terenów stanowiących lub mogących stanowić system lokalnych ciągów i korytarzy ekologicznych, mających wpływ na funkcjonowanie przyrody i odtwarzanie jej zasobów poprzez zdecydowane ograniczenie zabudowy,
- utrzymanie istniejących kompleksów zadrzewień śródpolnych wraz z możliwością ich powiększenia,
- stosowanie biologicznej obudowy cieków, rozwijanie istniejących i tworzenie nowych pasów zarośli i zadrzewień wzdłuż rowów, drobnych cieków i dróg polnych dla funkcji wodochronnej i wiatrochronnej,
- dla części dolin znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie terenów zurbanizowanych, w razie zaistnienia takiej potrzeby, zaleca się ich przekształcenie w tereny zieleni niskiej, urządzonej ogólnodostępnej z przeznaczeniem dla potrzeb rekreacji,

- dopuszcza się adaptację istniejącej, rozproszonej zabudowy, tj. rozbudowę, przebudowę, nadbudowę i budowę budynków w ramach istniejącego siedliska,
- dopuszcza się niezbędne urządzenia z zakresu gospodarki wodnej i rolniczej,
- dopuszcza się, w razie zaistnienia takiej potrzeby, lokalizację obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej,
- zapewnienie możliwości dojazdu do wód powierzchniowych i do urządzeń melioracyjnych,
- rozwój komunikacji i niezbędnej infrastruktury technicznej, warunkuje się spełnieniem wymagań w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego i krajobrazu, zróżnicowanych w zależności od położenia i cech poszczególnych fragmentów terenu,
- zakaz składowania odpadów,
- zakaz wypalania użytków zielonych,
- obszary dolin rzecznych, cieków i obniżeń powinny pozostać w dotychczasowym użytkowaniu jako tereny otwarte, umożliwiające przewietrzenie terenu,
- tereny te mogą być wykorzystywane dla funkcji rekreacyjnej, przy zachowaniu następujących zasad:
 - ruch turystyczny pieszy, powinien odbywać się na wyznaczonych ścieżkach,
 - ruch turystyczny rowerowy i konny powinien być ograniczony do wyznaczonych i odpowiednio urządzonych tras,
 - dopuszcza się urządzenie punktów widokowych i miejsc odpoczynku.

3.2. Leśna przestrzeń produkcyjna

3.2.a. Tereny leśne

Tereny leśne bez względu na formę własności, pełnią funkcje ochronne i turystyczno-wypoczynkowe. Ustala się następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego dla terenów leśnych (lasów państwowych i prywatnych):

- ochronę i utrzymanie istniejących ekosystemów leśnych i zadrzewień śródpolnych wraz z możliwością ich powiększenia, w oparciu o obowiązujące przepisy,
- prowadzenie gospodarki leśnej z uwzględnieniem ostoi gniazdowania i bytowania ptactwa (łącznie z zachowaniem drzew dziuplastych),

- na terenach leśnych dopuszcza się tworzenie polan śródleśnych i niewielkich zbiorników wodnych, cieków melioracyjnych,
- dopuszcza się przeprowadzenie, w razie braku innych możliwości, obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej (najlepiej z wykorzystaniem istniejących dróg, duktów i przecinek),
- w odniesieniu do dróg i szlaków stosuje się odpowiednio przepisy, jak dla dróg dojazdowych i pożarowo-leśnych,
- ochronę gleb leśnych,
- ograniczenia stosowania środków chemicznych,
- wykorzystanie terenów dla potrzeb turystyki i wypoczynku, z wykluczeniem rozwoju funkcji osadniczych, przy zachowaniu następujących zasad:
 - ruch turystyczny pieszy powinien odbywać się na wyznaczonych trasach, z określeniem rejonów swobodnej penetracji terenu, uzgodnionych z właściwym Nadleśnictwem,
 - ruch turystyczny rowerowy i konny powinien być ograniczony do wyznaczonych przez właściwe Nadleśnictwo i odpowiednio urządzonych tras śródleśnych,
 - dopuszcza się urządzenie punktów widokowych i miejsc wypoczynku,
 - rozwój urządzeń związanych z turystyką, wypoczynkiem i sportem, a także niezbędnych urządzeń z zakresu gospodarki leśnej oraz komunikacji i infrastruktury technicznej warunkuje się spełnieniem wymogów w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego i krajobrazu.

Powyższe ustalenia mają na celu ochronę terenów wartościowych oraz zobowiązania właścicieli do zachowania odpowiedniej równowagi w ekosystemach, kształtowania ich równowagi i naturalnej odporności. Realizacja powyższych zasad ma na celu wyrównanie i ujednoczenie stanu systemów lasów prywatnych do lepszych jakościowo lasów państwowych.

3.2.b. Tereny przeznaczone do zalesienia

Znaczne powierzchnie terenu gminy przewidziane do zalesienia stanowią uzupełnienie istniejących zwartych kompleksów leśnych oraz wzbogacenie istniejącego systemu ekologicznego. Ustala się następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego dla terenów przeznaczonych do zalesienia:

- dopuszcza się, w razie braku innych możliwości, lokalizację obiektów i urządzeń

infrastruktury technicznej (najlepiej z wykorzystaniem istniejących dróg, duktów i przecinek),

- dopuszcza się adaptację istniejącej, rozproszonej zabudowy, tj. rozbudowę, przebudowę, nadbudowę i budowę budynków w ramach istniejącego siedliska,
- do czasu zalesienia, użytkowanie gruntów zgodnie z dotychczasowym przeznaczeniem terenu,
- promocję programu zalesiania i zadrzewiania obejmującego sukcesywne zwiększanie powierzchni zalesianych lub zadrzewianych na terenach o małej przydatności rolniczej i nie użytkowanych rolniczo,
- ze względu na ochronną funkcję lasów należy uwzględniać głównie ich przyrodnicze funkcje z ograniczeniem wykorzystania gospodarczego,
- opracowanie projektowe i prowadzenie działalności związanej z zalesieniami terenów wymaga opinii właściwego Nadleśnictwa i służby nadzoru nad melioracjami.

Wyżej wymienione działania wpłyną na poprawę retencji, zmniejszenie izolacji ekosystemów leśnych, zwiększenie walorów krajobrazu oraz poprawienie naturalnych warunków do lęgów oraz bytowania drobnej zwierzyny i ptactwa.

4. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

4.1. Cele i przedmiot ochrony

Przepisy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami nakazują wszystkim obywatelom ochronę dóbr kultury oraz zobowiązują samorząd terytorialny do stworzenia prawnych, organizacyjnych i finansowych warunków, które ją zapewnią. Na mocy przepisów o ochronie zabytków w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy uwzględnia się w szczególności ochronę zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru i ich otoczenia oraz inne zabytki nieruchome znajdujące się w gminnej ewidencji zabytków, dla których na etapie planu miejscowego należy ustalić właściwy sposób ochrony.

Obiekty o szczególnych walorach kulturowych i historycznych podlegające ochronie to:

- obiekty wpisane do rejestru zabytków,
- obiekty wpisane do ewidencji zabytków,
- stanowiska archeologiczne.

Zabiegi konserwatorskie mają na celu głównie:

- zachowanie tożsamości historyczno-kulturowej,
- zachowanie istniejących walorów historycznych,
- zachowanie śladów osadnictwa wiejskiego jako świadków historii przestrzennej i kultury materialnej tego terenu,
- eliminacje elementów zagrażających ochronie i eksponowaniu zabytków,
- zachowanie układów przestrzennych historycznych miejscowości,
- zachowanie równowagi pomiędzy ochroną dóbr kultury, a rozwojem przestrzennym.

Na terenie gminy Lututów nie występują obszary pomników zagłady i ich strefy ochronne oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej.

4.1.a. Zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków

W stosunku do wskazanych w części studium dotyczącej uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego obiektów wpisanych do rejestru zabytków ustala się:

- obowiązek trwałego zachowania historycznej formy architektonicznej i substancji budowlanej, z zachowaniem tradycyjnych form, faktur oraz rozwiązań materiałowych,
- utrzymanie otoczenia obiektu zabytkowego zgodnie z historycznym zagospodarowaniem, w tym ochronę walorów ekspozycyjnych,
- opracowanie rozwiązań inwestycyjnych za podstawie zaleceń konserwatorskich,
- wykorzystanie zabytku wpisanego do rejestru na cele użytkowe może odbywać się wyłącznie w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości, stosownie do historycznej funkcji,
- wszelkie działania przy zabytku wpisanym do rejestru wymagają postępowania zgodnego z przepisami odrębnymi.

4.1.b. Zabytki ujęte w gminnej ewidencji zabytków

W stosunku do obiektów i zespołów zabudowy ujętych w gminnej ewidencji zabytków, których wykaz zawiera część studium dotycząca uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego, ustala się:

- obowiązek zachowania historycznej formy w zakresie bryły, kształtu, geometrii oraz zastosowanych rozwiązań materiałowych,
- ograniczenie działań w zakresie zmiany gabarytów, zmiany dyspozycji i artykulacji elewacji, które mogących mieć wpływ na stan zachowania lub zmianę wyglądu zabytku,
- w sprawach dotyczących uzyskania pozwolenia na budowę lub rozbiórkę obowiązek postępowania zgodnie z przepisami odrębnymi jak w stosunku do obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków.

Do dnia 30 marca 2013 r. gmina zobowiązała się uzupełnić gminną ewidencję o wykaz stanowisk archeologicznych.

4.1.c. Zabytki archeologiczne

Na terenie wskazanych zabytków archeologicznych, których wykaz zawiera część studium dotycząca uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego wszelkie działania związane z robotami ziemnymi lub zmianą zagospodarowania wymagają postępowania zgodnego z przepisami odrębnymi.

W wypadku występowania lub odkrycia stanowisk archeologicznych należy je oznaczyć, zabezpieczyć i powiadomić Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, a jeśli nie jest to możliwe, Wójta Gminy Lututów.

4.1.d. Strefa ochrony konserwatorskiej zabytków archeologicznych

W celu ochrony zabytków archeologicznych wyznaczono strefę ochrony konserwatorskiej, w granicach której:

- dopuszcza się przekształcenia ograniczone uwarunkowaniami ochrony i obserwacji archeologicznej,
- ustala się obowiązek powiadomienia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków przed przystąpieniem do prac związanych z naruszeniem stratygrafii uwarstwień ziemnych,
- ze względu na możliwość odkrycia obiektów mogących stanowić zabytki archeologiczne należy przyjąć odpowiednią technologię prowadzenia prac

ziemnych,

- w przypadku odkrycia obiektów mogących stanowić zabytki archeologiczne należy podjąć badania archeologiczne.

W wypadku występowania lub odkrycia stanowisk archeologicznych należy je oznaczyć, zabezpieczyć i powiadomić Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, a jeśli nie jest to możliwe, Wójta Gminy Lututów.

5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej

Istotnym czynnikiem rozwoju społeczno-gospodarczego jest odpowiednia infrastruktura. Stanowi ona fundament dla wszelkiej działalności gospodarczej oraz wyznacznik warunków życia i pracy ludności. Infrastruktura zawsze warunkuje ten rozwój, a w niektórych przypadkach może nawet go stymulować. Niewystarczające wyposażenie infrastrukturalne wpływa niekorzystnie na:

- zainteresowanie potencjalnych inwestorów zarówno w dziedzinie przemysłu, jak i usług,
- powstawanie inicjatyw lokalnych, dotyczących tzw. małej przedsiębiorczości,
- możliwości wykorzystania walorów turystycznych i rekreacyjnych,
- produkcję rolną, jej jakość i wykorzystanie surowców rolniczych oraz zasobów pracy na wsi.

5.1. Układ komunikacyjny

5.1.a. Układ drogowy

Gmina Lututów posiada dobrze rozwinięty układ komunikacyjny, na który składają się drogi krajowa i powiatowe uzupełnione przez sieć dróg gminnych oraz wewnętrznych. Sieć komunikacyjna zapewnia dobrą dostępność do terenów zurbanizowanych, jednocześnie zwiększając atrakcyjność gospodarczą gminy. Najważniejszą inwestycją drogowych na obszarze gminy jest budowa drogi ekspresowej wraz z miejscem obsługi podróżnych w południowej i wschodniej części gminy. Realizacja drogi ekspresowej pociągnie za sobą przebudowę istniejącego układu komunikacyjnego na przecięciu z projektowaną drogą. Pomimo faktu, że na obszarze gminy projektowana droga ekspresowa nie będzie posiadała węzła

komunikacyjnego, może mieć ona wpływ wzrost atrakcyjności gospodarczej gminy dzięki obecności dwóch węzłów: na drodze krajowej Nr 14 w gminie Sokolniki oraz na drodze krajowej Nr 45 w gminie Złoczew.

W ramach istniejącego układu, w celu poprawy płynności ruchu i zwiększenia bezpieczeństwa, przewiduje się:

- przebudowę i modernizację dróg powiatowych i gminnych do wymaganych parametrów,
- budowę sieci dróg dojazdowych wewnątrz nowo wyznaczonych terenów zabudowy mieszkaniowej,
- przebudowę skrzyżowań w celu zwiększenia poziomu bezpieczeństwa,
- budowę ścieżek rowerowych.

Klasy techniczne dróg publicznych określono na rysunku studium. Zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami, sieć drogowa powinna zostać sparametryzowana. Wytyczne studium w tym zakresie dotyczą w szczególności szerokości pasa drogowego uzależnionego od klasy drogi:

- drogi ekspresowe – min. 30 m,
- drogi główne ruchu przyspieszonego – min. 25 m,
- drogi zbiorcze - min. 20 m,
- drogi lokalne - min. 12-15 m,
- drogi dojazdowe - min. 10-12 m.

W uzasadnionych przypadkach studium dopuszcza przyjęcie innej (niższej) niż określona na rysunku klasy drogi dla poszczególnych kategorii dróg.

Poza drogami wskazanymi na załączniku graficznym studium, w zależności od potrzeb społeczności lokalnej, możliwa jest realizacja nowych dróg, których przebieg zostanie ustalony w drodze decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej lub w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Nowe obiekty winny spełniać wskaźniki i kierunki określone w niniejszym opracowaniu.

Uzupełnienie sieci dróg publicznych stanowi struktura dróg wewnętrznych przeważnie o nawierzchniach gruntowych i zmiennej szerokości pasa drogowego pełniących drugorzędną rolę w układzie komunikacyjnym gminy.

5.1.b. Szlaki turystyczne

Poza istniejącymi lokalnymi trasami rowerowymi wskazanymi w części „Uwarunkowania” na obszarze gminy przewidziana jest lokalizacja dwóch

projektowanych szlaków turystycznych: „Szlaku Dworów i Pałaców” oraz „Szlaku Zamków” o przebiegu wzdłuż drogi krajowej Nr 14. Z uwagi na wysokie walory krajobrazowe studium dopuszcza wyznaczanie nowych tras rowerowych pozwalających przybliżyć atrakcyjność przyrodniczą gminy.

5.1.c. Komunikacja zbiorowa

Zakłada się rozwój systemu przewozów pasażerskich poprzez istniejący układ linii autobusowych PKS, która łączy przedmiotowy obszar z najważniejszymi ośrodkami powiatu oraz województwa.

5.1.d. Parkowanie

Parking to *nieobudowane i niewydzielone przegrodami miejsca postoju samochodów lub innych środków komunikacji*, które pełnią bardzo ważną funkcję w procesie prawidłowego kształtowania przestrzeni zurbanizowanych. Wskaźniki parkowania dla poszczególnych jednostek są zróżnicowane i zależą od rodzaju jego przeznaczenia np.: dla zabudowy mieszkaniowej należy przyjąć co najmniej jedno miejsce postojowe na mieszkanie, podczas gdy dla terenów usługowych odpowiednia liczba miejsc postojowych powinna być kształtowana na podstawie wskaźników zapotrzebowania uzależnionego od typu obiektu usługowego. Miejsca te powinny zaspakajać potrzeby parkowania samochodów pracowników i użytkowników oraz uwzględniać dobową rotację samochodów.

Wskaźniki parkowania		
Rodzaj obiektu	Podstawa odniesienia	Minimalna liczba miejsc parkingowych
Biura i urzędy	10 zatrudnionych	3
Obiekty handlowe	100 m ² powierzchni sprzedaży	5
Gastronomia	20 miejsc konsumpcyjnych	5
Usługi kultury i centra konferencyjne	10 miejsc	3
Hotele	10 miejsc hotelowych	4
Ochrona zdrowia	100 m ² powierzchni użytkowej	3
Placówki oświatowe	10 zatrudnionych	4
Obiekty sportowe	20 miejsc/użytkowników	4
Zakłady produkcyjne, składy, magazyny	10 zatrudnionych	3

Realizowanie w/w miejsc postojowych w ramach poszczególnych rodzajów przedsięwzięć powinno odbywać się na wyznaczonych działkach tychże obiektów. W przypadku obiektów wielofunkcyjnych, wymagana jest sumaryczna liczba miejsc

dla równoczesnego użytkowania.

Dopuszcza się odstępstwa od wymagań dotyczących ilości miejsc postojowych, w przypadku gdy:

- inwestycja dotyczy przebudowy lub modernizacji zabudowy istniejącej, a warunki przestrzenne terenu nie pozwalają na realizację określonych wymagań,
- inwestycja wiąże się z realizacją lub funkcjonowaniem ogólnodostępnego parkingu, a przewidywana do zajęcia ilość miejsc postojowych, określona zgodnie z wytycznymi studium, utrudni w znaczący sposób jego użytkowanie,
- inwestor, który nie może spełnić określonych wyżej wymogów na własnej działce oraz działce sąsiedniej uzyska zgodę Urzędu Gminy na wykorzystywanie miejsc postojowych w liniach rozgraniczenia ulic lub na innych terenach gminnych.

5.2. Infrastruktura techniczna

5.2.a. Zaopatrzenie w wodę

Gmina Lututów jest zwodociągowana w około 95%, a wydajność eksploatowanych ujęć jest wystarczająca dla zaspokojenia obecnych, jak i przyszłych potrzeb gminy. Wraz z przeznaczaniem nowych terenów pod zabudowę konieczne jest podjęcie działań zmierzających do jak najszybszej rozbudowy sieci wodociągowej, zwiększania jej niezawodności, obniżania awaryjności i strat ilości wody oraz zapewnienia odpowiedniej ilości wody dla celów przeciwpożarowych, określonej w przepisach dotyczących zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych. Kolejne inwestycje wodociągowe na terenie gminy zakładają modernizację i wymianę wyeksploatowanej sieci.

5.2.b. Kanalizacja sanitarna

Rozwój przestrzenny gminy w najbliższych latach pociągnie za sobą zwiększone zapotrzebowanie na wodę, a tym samym proporcjonalny będzie wzrost wytwarzanych ścieków. W związku z tym konieczny jest harmonijny rozwój sieci kanalizacji sanitarnej dostosowany do zachodzących zmian. Studium zakłada, że rozwój systemu kanalizacyjnego gminy będzie przebiegał zgodnie ze scenariuszem nakreślonym w „Koncepcji programowo-przestrzennej gospodarki wodno-ściekowej gminy Lututów” z 2010 r. Zakłada się budowę 4 oczyszczalni lokalnych w miejscowościach Kluski, Huta, Łęki Duże i Świątkowice. Na terenach, gdzie budowa lokalnego systemu kanalizacyjnego jest technicznie lub ekonomicznie

nieuzasadniona, zakłada się, że odprowadzanie ścieków odbywać się będzie do przydomowych oczyszczalni lub szczelnych zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe.

5.2.c. Kanalizacja deszczowa

W związku z brakiem zorganizowanego systemu kanalizacji deszczowej poza miejscowością Lututów, częściowo wyposażoną w sieć kanalizacji deszczowej, zakłada się, iż podczas budowy kanalizacji sanitarnej zostanie zaprojektowana i wykonana kanalizacja deszczowa ze szczególnym uwzględnieniem obszarów zwartej zabudowy mieszkaniowej, usługowej oraz terenów produkcyjno-usługowych.

5.2.d. Zaopatrzenie w energię elektryczną

Istniejący system zasilania w energię elektryczną gminy charakteryzuje się znacznymi rezerwami mocy pozwalającymi na wzrost ilości dostarczanej odbiorcom energii i mocy elektrycznej. Pewna część stacji średniego napięcia wykorzystana jest w niepełnym zakresie (rezerwa mocy) – odnosi się to zarówno do stacji abonenckich, jak i zakładu energetycznego. Rozbudowa elementów układu energetycznego (budowa sieci elektroenergetycznych średniego i niskiego napięcia lub rozbudowa istniejących sieci) powinna następować równocześnie z przeznaczaniem nowych terenów pod zabudowę.

Na terenach, których walory estetyczne powinny być podkreślone, sieć rozdzielczą wykonywać należy w wersji kablowej. Należy także podejmować działania zmierzające do systematycznej modernizacji i rozbudowy infrastruktury elektroenergetycznej, mającej na celu zaspokojenie potrzeb, ujawniających się wraz z sukcesywnym rozwojem przestrzennym gminy i jej aktywizacją gospodarczą.

W ramach prowadzonych prac związanych z przebudową i rozbudową sieci drogowej oraz infrastruktury technicznej na terenie gminy należy dążyć do kablowania istniejących napowietrznych linii elektroenergetycznych i napowietrznych linii oświetlenia ulicznego.

Wzdłuż napowietrznych linii elektroenergetycznych określono strefy ochronne związane z ograniczeniami w zabudowie i zagospodarowaniu terenu o szerokości 15 m (po 7,5 m w obie strony od osi linii) dla linii 15kV, w stosunku do których wszelkie ograniczenia w zabudowie i zagospodarowaniu terenu zostaną określone po uprzednim uzgodnieniu danej inwestycji z właścicielem linii.

Najistotniejszą dla systemu elektroenergetycznego inwestycją przewidzianą w studium jest realizacja szeregu elektrowni wiatrowych. Studium wyznacza obszary rozmieszczenia projektowanych elektrowni wiatrowych wraz ze strefami ochronnymi związanymi z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu. Wskazane przedsięwzięcia pociągną za sobą wzbogacenie systemu energetycznego oraz spowoduje wzrost udziału czystej energii uzyskiwanej ze źródeł odnawialnych. Dla planowanych źródeł odnawialnych zakłada się rozbudowę sieci, której zakres będzie odpowiadał planowanej mocy przyłączeniowej ww. źródeł.

5.2.e. Zaopatrzenie w gaz

Gmina Lututów nie posiada zaopatrzenia w gaz sieciowy, a mieszkańcy wykorzystują dla potrzeb indywidualnych gaz bezprzewodowy propan-butan. Zgodnie z założeniami Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego na obszarze gminy zakłada się budowę sieci gazowej wraz ze stacją redukcyjną obsługiwaną z kierunku północnego, z gminy Złoczew. Docelowo na terenie gminy przewiduje się realizację rozdzielczej sieci gazowej niskiego, średniego i wysokiego ciśnienia.

Złoże gazu Uników znajdujące się w granicach gminy obecnie jest w fazie szacowania jego zasobów i nie jest wiadomym, czy jego eksploatacja będzie ekonomicznie uzasadniona. Po uzyskaniu pełnych informacji na temat zasobności złoża i przy założeniu, że wartości te będą wystarczające, stanowić ono może dla gminy lokalne źródło pozyskiwania gazu.

5.2.f. Zaopatrzenie w ciepło

Obecnie i w najbliższej przyszłości na terenie gminy Lututów nie planuje się budowy scentralizowanego systemu produkcji, przesyłu i dystrybucji ciepła. Zaopatrzenie w ten nośnik energii, tak jak dotychczas, realizowane będzie we własnym zakresie przez wszystkie działające tu podmioty. Zakłada się utrzymanie oraz modernizację i ewentualną rozbudowę funkcjonujących scentralizowanych systemów ogrzewania. Sposób ogrzewania zabudowy jednorodzinnej opierający się na wykorzystaniu indywidualnych źródeł ciepła zasilanych tradycyjnymi nośnikami energii powinien być systematycznie modernizowany, a istniejące kotłownie węglowe należy stopniowo wymieniać na zasilane paliwem ekologicznym.

5.2.g. Gospodarka odpadami

Głównym zadaniem w zakresie gospodarki odpadami w bliskim horyzoncie czasowym, wynikającym z nie spełniania wymagań prawnych, jest zamknięcie istniejącego gminnego składowiska odpadów w miejscowości Kluski oraz rozpoczęcie jego rekultywacji. Po zamknięciu składowiska, odpady z obszaru gminy kierowane będą na składowiska zlokalizowane poza jej granicami.

Długoterminowe zadania strategiczne gminy w zakresie gospodarki odpadami to ograniczenie do minimum negatywnego oddziaływania odpadów na środowisko oraz maksymalny wzrost ich gospodarczego wykorzystania. Służyć temu ma szereg przedsięwzięć, w tym:

- zapobieganie powstawaniu odpadów realizowane poprzez:
 - stosowanie czystych technologii produkcji,
 - selektywną zbiórkę odpadów i powtórne wykorzystanie;
- program działań edukacyjnych, którego celem będzie stworzenie kontaktu ze społeczeństwem i przekazanie mu obrazu potrzeb, zachowań i celów, jakim jest reorganizacja i wdrożenie nowoczesnej gospodarki odpadami;
- rozbudowa istniejącego systemu gospodarki odpadami.

Za główne cele gospodarki odpadami realizowanymi na terenie gminy uznaje się:

- objęcie wszystkich mieszkańców gminy zorganizowaną selektywną zbiórką odpadów komunalnych,
- wdrożenie na obszarze gminy przydomowych metod kompostowania odpadów kuchennych ulegających biodegradacji oraz odpadów zielonych,
- organizację i rozwijanie systemu zbierania odpadów wielkogabarytowych,
- organizację i rozwijanie systemu zbierania odpadów budowlanych,
- wdrożenie systemu ewidencji rodzaju i ilości odpadów przemysłowych na terenie gminy,
- wdrażanie nowoczesnych technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym metod termicznego przekształcania odpadów,
- wdrożenie systemu edukacji ekologicznej w zakresie gospodarki odpadami,
- utworzenie ponadgminnych struktur gospodarki odpadami komunalnymi, dla realizacji wspólnych przedsięwzięć (we współpracy z powiatem).

Objęcie wszystkich mieszkańców gminy zbiórką odpadów pomoże wyeliminować niekontrolowane wprowadzanie odpadów komunalnych do środowiska, czyli

zapobiegnie powstawaniu tzw. „dzikich wysypisk”, dlatego też należy podjąć restrykcyjne działania polegające na karaniu osób i podmiotów gospodarczych składujących swoje odpady w miejscach innych niż wyznaczone do tego celu.

5.2.h. Telekomunikacja

Przewiduje się rozwój sieci teleinformatycznych, w tym budowę sieci światłowodowych i objęcie nowo wyznaczonych terenów zintegrowanym systemem telekomunikacyjnym połączonym z systemami sieci wojewódzkiej i krajowej, z zachowaniem wymogów ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych. Dla zwiększenia dostępności sieci internetowej i rozwoju społeczeństwa informacyjnego, wskazuje się na rozwój szerokopasmowego dostępu do internetu.

Wszelkie zakazy i ograniczenia określone w niniejszym studium nie dotyczą realizacji inwestycji celu publicznego z zakresu łączności.

6. Obszary problemowe

6.1. Obszar planowanej eksploatacji złoża „Zloczew”

Obszar planowanej eksploatacji złoża węgla brunatnego wraz z otaczającym go terenem wskazuje się jako największy, nie tylko na terenie gminy ale również w ujęciu ponadlokalnym, obszar problemowy. Planowana inwestycja pociąga za sobą silne przekształcenia powierzchni związane z budową zwałowiska, zmianę stosunków wodnych oraz konieczność przeprowadzenia szeregu inwestycji związanych z przebudową istniejącej infrastruktury bądź budową nowych obiektów i urządzeń. Skala przedsięwzięcia, znacząca ingerencją w środowisko i lokalny ekosystem oraz brak informacji i jednoznacznych rozwiązań co do zakresu i formy planowanych przekształceń zmuszają do uwzględnienia w obecnej edycji studium jedynie orientacyjnych granic głównych elementów przedsięwzięcia utrzymując obecny stan zagospodarowania, w tym zasięg projektowanych terenów zabudowy

6.2. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią

Granice obszarów szczególnego zagrożenia powodzią pokazano na rysunku studium. Wyznaczone zostały one dla rzeki Oleśnicy. Sposób zagospodarowania wskazanych obszarów musi uwzględniać przepisy Prawa Wodnego, a w

szczególności obowiązujące zakazy.

W celu ochrony przed powodzią w ramach Wojewódzkiego Programu Małej Retencji dla Województwa Łódzkiego na terenie gminy przewidziano budowę zbiorniku retencyjnego "Chojny". Ze względu na fakt planowanej eksploatacji węgla brunatnego i związany z nim prognozowany lej depresji w obecnej edycji studium uwzględnia się jedynie orientacyjne granice projektowanego zbiornika retencyjnego (bez wpływu na przeznaczenie terenu) uznając ich realizację za niezasadną.

6.3. Osuwanie się mas ziemnych

Na terenie gminy Lututów nie występują obszary narażone na niebezpieczeństwo osuwania się mas ziemnych.

6.4. Obszary wymagające przekształceń i rehabilitacji

Na terenie gminy nie wyróżnia się obszarów wymagających przekształceń i rehabilitacji.

6.5. Obszary wymagające rekultywacji

Na terenie gminy do obszarów wymagających rekultywacji zalicza się teren gminnego składowiska odpadów zlokalizowany w Kluskach, przewidzianego do zamknięcia w roku 2013. Oprócz tego terenami wskazanymi będą tereny poeksploatacyjne. Po zakończeniu wydobycia wskazane tereny powinny one zostać zrekultywowane zgodnie z obowiązującymi przepisami, przy czym za najwłaściwszy uznaje się kierunek leśny.

7. Polityka planistyczna

7.1. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Na terenie gminy Lututów obowiązuje jeden miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Głównym instrumentem określania lokalizacji zabudowy są decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu, dlatego głównym założeniem polityki przestrzennej gminy powinno być objęcie miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego całego jej obszaru w granicach administracyjnych. Ze względu na fakt, iż jednoczesne podjęcie procedury

planistycznej dla wszystkich terenów stanowiłoby znaczne obciążenie budżetu, zakłada się sukcesywne sporządzanie opracowań, w pierwszej kolejności uwzględniając tereny:

- o strategicznym znaczeniu dla rozwoju gminy,
- zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo-usługowej wymagających uzupełnienia i uporządkowania istniejącego zainwestowania, ochrony wartości kulturowych oraz realizacji lokalnych celów publicznych,
- obszarów wymagających wprowadzenia nowych cech przestrzennych, uściślenia obsługi komunikacyjnej, ustalenia szczegółowych zasad zagospodarowania przestrzennego. Są to głównie zgrupowania budownictwa jednorodzinnego oraz obszary związane z aktywizacją gospodarczą gminy, które ze względu na swoje usytuowanie, połączenia komunikacyjne i tendencje rozwojowe będą miały decydujące znaczenie dla przyszłego kształtu i charakteru struktur przestrzennych,
- wymagających zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.

7.2. Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości

Na obszarze gminy nie wyznacza się terenów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziałów nieruchomości trybem określonym w ustawie o gospodarce nieruchomościami i nie przewiduje się wyznaczenia takich obszarów w planach miejscowych.

7.3. Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²

Na terenie gminy Lututów nie wyznacza się obszarów rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

7.4. Obszary przestrzeni publicznej

Na terenie gminy Lututów nie wyznacza się obszarów przestrzeni publicznej.

7.5. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego

Planowane inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym:

- budowa, przebudowa i modernizacja dróg, w tym przede wszystkim gminnych i konieczne w tym zakresie ich ukształtowanie w nowych liniach rozgraniczających, stosownie do zakładanej kategorii,
- rozbudowa infrastruktury technicznej na nowo projektowanych terenach zabudowy mieszkaniowej, usługowej, produkcyjnej,
- rozbudowa i modernizacja sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, w szczególności systemu kanalizacji sanitarnej.

Planowane inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym:

- budowa drogi ekspresowej nr S-8 relacji Wrocław – Łódź – Warszawa – Białystok,
- lokalizacja zwałowiska zewnętrznego związanego z kopalnią węgla brunatnego na złożu Złoczew.

8. Kierunki zabezpieczenia wymogów obronności i ochrony cywilnej

Wymogi obronności i obrony cywilnej zabezpiecza się poprzez:

- realizowanie zadań związanych z zapewnieniem ochrony i dostaw wody, produktów żywnościowych oraz płodów rolnych na terenie gminy uwzględniających sytuacje szczególne,
- zapewnienie ochrony sanitarnej w strefach ujęć wody pitnej,
- uzbrojenie istniejącej sieć wodociągowej w hydranty naziemne lub odpowiednie zbiorniki wodne z możliwością wykorzystania tych elementów w sytuacji szczególnej i dla celów przeciwpożarowych,
- utrzymanie w gotowości do użycia specjalistycznego sprzętu, materiałów i środków technicznych w razie zaistnienia potencjalnego ryzyka,
- integrowanie sił obrony cywilnej oraz innych służb, w tym sanitarno-epidemiologicznych i społecznych organizacji ratowniczych do prowadzenia akcji ratunkowych oraz likwidacji skutków klęsk żywiołowych i zagrożeń środowiska.

IV Podsumowanie

1. Polityka funkcjonalno-przestrzenna

Sporządzenie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest niezbędnym ogniwem procesu planowania przestrzennego, który ustawowo jest procesem ciągłym. Studium, jako etap poprzedzający plany miejscowe, wskazuje pełen zakres możliwości realizacji przedsięwzięć planistycznych, idei i zamierzeń rozwoju oraz ograniczeń czy ochrony, w bliskiej i dalszej perspektywie czasowej.

W trakcie opracowywania przedmiotowego dokumentu kierowano się zasadą zrównoważonego rozwoju. Niniejszy dokument spełnia jego podstawowe kryteria:

- cele społeczne realizowane przez takie kształtowanie struktur przestrzennych, aby umożliwić społeczeństwu stopniowe osiągnięcie poprawy jakości życia, poprzez proporcjonalne rozmieszczenie ludności w stosunku do miejsc pracy i układów osadniczych, zachowanie prawidłowych relacji funkcjonalno-przestrzennych między ośrodkami zamieszkania, pracy, odpoczynku, usług i administracji, wskazanie korzystnego techniczno-przestrzennego standardu środowiska człowieka, kształtowanie środowiska przestrzennego kreującego nowe jakościowo potrzeby i wartości społeczne,
- cele kulturowe osiągnięte przez takie kształtowanie struktur przestrzennych, które chronią istniejące dziedzictwo kulturowe przed zniszczeniem lub dewastacją, poprzez powiązanie obiektów historycznych z krajobrazem naturalnym i wkomponowanie ich we współczesne struktury funkcjonalno-przestrzenne oraz poprzez tworzenie nowych istotnych wartości kulturowych,
- cele ekologiczne osiągnięte przez kształtowanie struktur przestrzennych oddziałujących hamująco na dewastację środowiska i tworzących warunki umożliwiające jego aktywną ochronę poprzez zgodność charakteru i struktury zagospodarowania przestrzennego z cechami i walorami środowiska

przyrodniczego, zgodność intensywności zagospodarowania z naturalną chłonnością środowiska oraz jego odpornością na zniszczenia, eksponowanie wartości krajobrazowych i ich harmonijne łączenie z zagospodarowaniem, tworzenie warunków zapewniających ochronę unikatowych wartości środowiska oraz umożliwiających odzyskanie utraconej równowagi ekologicznej,

- cele ekonomiczne osiągnąć przez kształtowanie struktur przestrzennych tworzących warunki wzrostu efektywności gospodarowania poprzez racjonalne wykorzystanie zasobów przyrodniczych i istniejącego majątku, kształtowanie elastycznych struktur przestrzennych, podatnych na dalszy rozwój, kształtowanie warunków przestrzennych tworzących korzystne procesy, kształtowanie układów przestrzennych, których struktura zwiększa sprawność i niezawodność funkcjonowania.

W wyniku przeprowadzonych analiz dokonano waloryzacji obszaru gminy i określono politykę funkcjonalno-przestrzenną. Plansza „Kierunki zagospodarowania, polityka funkcjonalno-przestrzenna”, przedstawia lokalizację poszczególnych obszarów i struktur przestrzennych. Dokładne przypisanie i określenie funkcji danego obszaru nastąpi w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego z wymaganą w tych opracowaniach precyzją i stopniem uszczegółowienia. Wszelkie działania przestrzenne na obszarach nie objętych tzw. obowiązkiem sporządzenia planu, wymagają również wyprzedzających działań planistycznych obejmujących obowiązkowo obszar docelowy wraz ze strefą kontekstu przestrzennego.

2. Objaśnienie zmian w nowym opracowaniu w stosunku do poprzedniej edycji studium

Różnice pomiędzy opracowanym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lututów, a poprzednią edycją tego dokumentu wynikają przede wszystkim z konieczności uaktualnienia zawartych danych oraz zakresu problematyki, jaka powinna zostać uwzględniona w w/w opracowaniu zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012 r. poz. 647).

Do najważniejszych zmian należy zaliczyć:

- aktualizację danych dotyczących uwarunkowań środowiskowych, kulturowych

oraz infrastrukturalnych,

- wyznaczenie nowych oraz weryfikacja istniejących terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, zagrodową, produkcyjno-usługową, rekreacji indywidualnej oraz pod eksploatację powierzchniową.

3. Wpływ uwarunkowań na ustalenie kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego

Przy opracowaniu Studium kierowano się kryteriami wynikającymi ze stanu istniejącego, szeregu uwarunkowań, w tym przepisów odrębnych - szczególnie w zakresie ochrony środowiska, ochrony przyrody, dóbr kultury, ochrony kompleksów gleb oraz zapewnieniem bezpieczeństwa mieszkańców w związku z ograniczeniami wynikającymi m.in. z lokalizacji na obszarze gminy dróg o znaczeniu ponadlokalnym. Rozstrzygnięcia planistyczne nastąpiły przede wszystkim przy uwzględnieniu wymogów ładu przestrzennego i zapewnienia zrównoważonego rozwoju. Oznacza to, że poszerzone tereny budowlane wyznaczone zostały przy zachowaniu wartości środowiska, przyrody, środowiska kulturowego, a przede wszystkim walorów krajobrazowych. Przy sporządzaniu Studium uwzględniono dotychczasową politykę przestrzenną wynikającą z opracowań planistycznych.

Jako zasadę przyjęto ochronę i rozwój oraz przekształcenia i intensyfikację istniejących walorów i zjawisk. Jako wartości rozwojowe wprowadza się: stopniowe przekształcanie rozproszonej zabudowy w zwarte zespoły w obrębie miejscowości, wspieranie różnych form aktywności gospodarczej wspomagające rozwój społeczno-gospodarczy oraz uaktywnienie gospodarcze wyznaczonych terenów usługowych i przemysłowych. Realizacja zadań powinna obejmować różne perspektywy czasowe, niejednokrotnie determinowane czynnikami będącymi poza władzą samorządu gminy.

Koncepcja zawarta w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lututów” wskazuje na wzrost aktywności gospodarczej, dostosowanej do zmiennych uwarunkowań i potrzeb, a jednocześnie chroni i rozwija istniejące walory przyrodniczo-kulturowe i wskazuje możliwość polepszenia warunków życia jej mieszkańców oraz podnoszenia rangi gminy w strukturze powiatu.

4. Interpretacja zapisów i ustaleń studium

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012 r. poz. 647) studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie jest aktem prawa miejscowego, lecz jedynie dokumentem określającym politykę przestrzenną gminy. Jednocześnie ustalenia zawarte w studium są wiążące dla organów gminy sporządzających plany miejscowe. Ustalenia zawarte w tekście i załącznikach graficznych studium wyrażają jedynie kierunki zagospodarowania przestrzennego obszaru, nie są zaś ścisłym przesądzeniem o formie i granicach zainwestowania i użytkowania terenów. Określenia dotyczące formy użytkowania terenów dotyczą podstawowych i uzupełniających lub towarzyszących rodzajów zabudowy. Na terenach tych mogą być realizowane także inne formy zabudowy, pod warunkiem nie pozostawania w sprzeczności z formami określonymi w studium. Przy opracowywaniu planów miejscowych dla terenów przeznaczonych pod zabudowę należy przewidzieć zieleni publiczną, stwarzającą warunki do wypoczynku i rekreacji, a jednocześnie stanowiącą o estetyce danego terenu. Poza drogami wskazanymi na załączniku graficznym studium, w zależności od potrzeb społeczności lokalnej, możliwa jest realizacja nowych dróg gminnych, których przebieg zostanie ustalony w drodze decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej lub w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Nowe obiekty winny spełniać wskaźniki i kierunki określone w niniejszym opracowaniu.

5. Uzasadnienie przyjętych rozwiązań i synteza ustaleń projektu studium

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy to opracowanie strategiczne dla rozwoju przestrzennego gminy Lututów. Mimo, że nie ma ono rangi prawa miejscowego, to jednak stanowi oś systemu planowania przestrzennego na poziomie gminy.

W opracowanym dokumencie znalazły się informacje wynikające z:

- rozpoznania aktualnej sytuacji gminy, istniejących uwarunkowań oraz problemów związanych z jej rozwojem,
- sformułowania kierunków rozwoju i zagospodarowania przestrzennego gminy,

a także podstawowych zasad polityki przestrzennej i zasad ochrony interesu publicznego,

- stworzenia podstaw do koordynacji sporządzania planów miejscowych,
- integrowanie polityki przestrzennej państwa z interesami gminy, a także wpływanie na formułowanie zadań rządowych, wojewódzkich i powiatowych, związanych z priorytetami rozwoju gminy,
- zbiorów informacji stwarzających warunki dla promocji przestrzennych walorów gminy w celu lokowania działalności związanej z preferowanymi formami aktywności gospodarczej i społecznej,
- promocji walorów i możliwości inwestycyjnych gminy.

Podczas kolejnych etapów realizowania opracowania analizie poddane zostały istniejące opracowania planistyczne i branżowe oraz wnioski złożone przez zainteresowanych. W ten sposób określone zostały potrzeby i aspiracje społeczeństwa, władz i przedsiębiorców, a także zjawiska wpływające na samą przestrzeń gminy. Ustalono zostały:

- stan środowiska przyrodniczego i kulturowego,
- stan i faktyczne wyposażenie w infrastrukturę techniczną, transportową i społeczną,
- potencjał demograficzny,
- potencjał ekonomiczny i gospodarczy gminy,
- sytuacja na rynku pracy oraz problemy związane z bezrobociem.

Zebrane informacje posłużyły do przeanalizowania ich pod kątem możliwości przestrzennego kształtowania gminy. Wyniki przeprowadzonych badań stanowią bazę do określenia kierunków rozwoju gminy oraz rozpoznania jej predyspozycji i możliwości z uwzględnieniem zasad ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego. Wyznaczone tereny inwestycyjne w pełni wystarczają na zabezpieczenie potrzeb gminy w zakresie terenów budownictwa mieszkaniowego, działalności usługowej i gospodarczej na najbliższy okres, przy jednoczesnym zachowaniu w stanie nienaruszonym walorów środowiska. W obecnej edycji studium znalazły się także wytyczne dotyczące zagospodarowania terenów rolnych i leśnych w taki sposób, aby nie uległy one nadmiernej degradacji.

Realizacja ustaleń studium, wynikająca z przeprowadzonych analiz opiera się przede wszystkim na:

- stymulowaniu rozwoju gminy,
- inspirowaniu i realizowaniu programów zmierzających do poprawy jakości życia mieszkańców,
- tworzeniu infrastruktury dla istniejących i planowanych inwestycji,
- zapewnieniu współdziałania samorządu gminy z samorządem powiatowym i wojewódzkim odnośnie prowadzonych analiz i studiów z zakresu zagospodarowania przestrzennego powiatu, zagadnień jego rozwoju, styków pomiędzy gminą a gminami sąsiednimi,
- analizie i kontrolowaniu stopnia wykorzystania gruntów.

Z przeprowadzonych analiz wynika, że dotychczasowe kierunki rozwoju i istniejące funkcje gminy mogą być kontynuowane, pod warunkiem zwrócenia większej uwagi na zrównoważony rozwój wszystkich z nich oraz na aktywizację mniej znaczących dotychczas funkcji, do takiego stopnia, aby stały się czynnikami napędzającymi rozwój gminy.